

سردار فاتح سپاه ایران

سالروز وفات حضرت معصومه (س) را تسلیت می گوئیم

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و سوم | شماره ۱۱۶۰ | دوشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۳ | ۱۰ ربیع الثانی ۱۴۴۶ | ۱۴ اکتبر ۲۰۲۴ | ۱۶ صفحه

مرد میدان
ما هستیم

کاربر دیگری، پیام‌رسانی رئیس مجلس را به مثابه یک سنت خواند و نوشت: «این برای چندمین بار است که قالیباف پیام‌رسان رهبر معظم انقلاب می‌شود؛ یک بار بعد از شهادت حاج قاسم که پیام آقا را به روسیه برد و حالا که بعد از شهادت سید حسن نصرالله، پیام رهبر معظم انقلاب را به لبنان می‌برد.»

یک فعال رسانه، خط شکنی قالیباف را یک درس از درس‌های رهبر معظم انقلاب معرفی کرد و در صفحه شخصی‌اش اظهار کرد: «سفر وزیر امور خارجه و رئیس مجلس شورای اسلامی ایران به لبنان، وسط این عملیات‌های وحشیانه رژیم صهیونی و همزمان با تهدیدهای حمله و ترور، یک قدرت‌نمایی بی‌نظیر است. مسئولان جمهوری اسلامی به تاسی از رهبر معظم انقلاب درست توی خط مقدم حمایت از مقاومت و دفاع از امنیت کشور هستند.»

یک فعال فضای مجازی نیز سفر شجاعانه رئیس مجلس شورای اسلامی را پیام اقتدار خواند و خاطر نشان کرد: «خاطراتان هست که رژیم صهیونی تهدید کرده بود نمی‌گذارد هیچ هواپیمای ایرانی در لبنان فرود بیاید؟ قالیباف شخصاً هواپیما را هدایت کرد و در لبنان فرود آمد تا هم پیام رهبر معظم انقلاب را به مسئولان لبنان برساند، هم قبل از اجلاس ژنو نشان دهد ایران حامی لبنان و حامل پیام مظلومیت آن به جهان است.»

کاربر دیگری هم در این باره نوشت: «وقتی در وسط جنگ که پرواز ممنوع است، رئیس مجلس خودش پشت رل هواپیما می‌نشیند؛ یعنی این ما هستیم که میدان را رقم می‌زنیم و در این میدان ایران پشت و پناه و محور مقاومت است... آقای قالیباف دم شما گرم...»

«محمدباقر قالیباف» رئیس مجلس شورای اسلامی که برای شرکت در اجلاس بین‌المللی جهانی عازم ژنو است، پیش از سفر به سوئیس برای گفت‌وگو با مقامات کشور لبنان و اعلام حمایت از جریان مقاومت و ایستادگی مردم این کشور مقابل جنایات رژیم صهیونیستی وارد فرودگاه بیروت شد. نکته قابل توجه این سفر این است که قالیباف به مثابه چند سفر اخیرش، خود خلبان پرواز بود. قالیباف پس از دیدار با مقامات لبنانی، بیروت را به مقصد ژنو ترک کرد و بخش مهمی از دیدارها و سخنرانی‌های رئیس مجلس در اجلاس بین‌المللی جهانی (IPU) به تبیین و تشریح جنایات صهیونیست‌ها و حمایت از گروه‌های مقاومت در مقابل این جنایات اختصاص داشت تا پیام مظلومیت و ایستادگی مردم لبنان را به دنیا برساند. رئیس مجلس پس از ورود به بیروت گفته بود به دعوت آقای «نبیه بری» به بیروت آمده‌ام تا پیام رهبر حکیم انقلاب و رئیس جمهور را به مردم لبنان و مقاومت برسانم. سفر رئیس مجلس شورای اسلامی در رسانه‌های اجتماعی بازتاب جالب توجهی داشت.

سید پویان حسینی نوشت: «از نماز نصر در اوج تهدید دشمن تا سفر عراقچی وزیر خارجه به بیروت و حالا سفر قالیباف، رئیس مجلس به لبنان، در اشغال و محاصره هوایی لبنان؛ همه و همه یک پیام دارد: ایران ابر قدرت غرب آسیاست.»

محمد شیروانی با همانندی این روزها به روزهای آغازین دفاع مقدس نوشت: «رهبر معظم انقلاب در اولین نماز جمعه پس از آغاز دفاع مقدس با اشاره به ادعای رادبو عراق، جواب دشمن بعثی را اینگونه دادند: «ما به سوی میدان جنگ پرواز می‌کنیم.» رفتار این روزهای مقامات کشور و حضورشان در دل میدان نبرد نمود عینی فرمایش رهبر معظم انقلاب است.»

ایستاده در کنار مقاومت

شکست دشمنان
در مدیریت بحران خودساخته

حنیف غفاری

دکترای روابط بین‌الملل

«بزلسل اسموتریج» وزیر دارایی و «بن گویر» وزیر امنیت داخلی رژیم اشغالگر، همچنان بخش مهمی از معادلات جنگ غزه و لبنان را در کابینه تانیاهاو تعریف و مدیریت می‌کنند. اسموتریج رهبر جریان موسوم به «صهیونیستی مذهبی» و بن گویر رهبر جریان موسوم به «صهیونیسم ملی» در اراضی اشغالی بوده و ارتباط بسیار نزدیکی با اوانجلیست‌ها و نومحافظه‌کاران آمریکایی دارند. تغییر نام عملیات «شمشیر آهنین» به «جنگ رستاخیز» در یک سالگی طوفان‌الاقصی، یکی از اقدامات زوج سیاسی بن گویر-اسموتریج در راستای بسط دامنه و عمق منازعات جاری در منطقه است. این دو سیاستمدار نیز مانند تانیاهاو تنها در «فرامتن جنگ» قدرت نفس حداقلی پیدا می‌کنند و پایان جنگ غزه و لبنان، مترادف با پایان آنهاست!

همگان معتقدند، رژیم اشغالگر قدس در رسیدن به سه هدف کلان خود در جنگ غزه، یعنی «اشغال نوار غزه»، «حذف حماس» و «آزادی اسرا» شکست خورده و تعمیم جنگ به جبهه شمالی اراضی اشغالی نیز برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه صهیونیست‌ها، صرفاً منتج به گسترش شدت و سرعت واکتس حزب‌الله لبنان در عمق استراتژیک اراضی اشغالی (به ویژه حیفنا) شده است. در مدیریت یک بحران، سه مؤلفه باید در کنار یکدیگر قرار گیرد: «تسلط بر ابعاد ماهوی و مصداقی بحران»، «اراده و قدرت لازم برای کنترل بحران» و در نهایت «استفاده از بهترین ابزارها و تاکتیک‌ها برای مدیریت بحران». تانیاهاو و کابینه‌اش از هر سه مؤلفه بی‌بهره هستند.

در آن سوی آتلانتیک، آمریکایی‌ها با نگرانی مضاعفی صحنه نبرد در اراضی اشغالی را رصد می‌کنند، واشنگتن از یک‌سو خود را به حمایت مطلق راهبردی، تاکتیکی و عملیاتی از رژیم اشغالگر صهیونیستی ملزم می‌داند و از سوی دیگر، تلاش می‌کند از هزینه‌های سهمگین و پیامدهای اجتناب‌ناپذیر بازی خونین و محکوم به شکست صهیونیست‌ها در منطقه تا حدی فاصله بگیرند! این همان پارادوکسی است که در سیاست خارجی آمریکا و دولت‌های اروپایی در قبال رژیم اشغالگر قدس به چشم می‌خورد. واقعیت امر این است که راهبر «ارتقای سطح بحران در منطقه»، منبعث از قدرت بازی صهیونیست‌ها در جنگ غزه و لبنان نبوده و اتفاقاً، انعکاسی از شکست تل‌آویو در دستیابی به اهداف خود در طول یک‌سال اخیر تلقی می‌شود. استراتژیست‌های غربی و صهیونیستی نسبت به استمرار این روند و شکست مشترک تل‌آویو-واشنگتن در جنگ غزه و لبنان هشدار داده‌اند؛ چراکه پیش‌فرض‌هایی که پس از وقوع عملیات طوفان‌الاقصی به اجزای منظومه عملیاتی و جنگی تل‌آویو و واشنگتن در قبال ساکنان مظلوم و بی‌دفاع غزه تبدیل شدند، پس از یک سال به چالش کشیده شده و استراتژی «مقاومت فعال» به مثابه یک روح راهبردی کلان در جبهه مقاومت تثبیت شده است. چنین قاعده‌ای درباره لبنان نیز صادق است. مقامات تل‌آویو و آمریکا تصور می‌کردند شهادت سید مقاومت بحران‌های عمیق و ماهوی در جریان مقاومت لبنان ایجاد کرده منجر به انهدام آن خواهد شد؛ اما برخلاف پیش‌بینی دشمنان، حزب‌الله در طول یک هفته اخیر صدها صهیونیست را در جبهه شمال به هلاکت رسانده و قدرت تسلط خود بر متن و فرامتن میدان نبرد را به رخ واشنگتن و تل‌آویو کشیده است.

رویای مرده!

هدف صهیونیست‌ها از تکرار دوباره خیال‌پردازی تسلط بر نیل تا فرات چیست؟

ماهیتی کاملاً متفاوت در برابر هم صف‌آرایی کرده و در حال نبرد هستند. جبهه‌ای مردم‌پایه و متکی بر قدرت ایمان با اراده‌های پولادین به نام «مقاومت» و جبهه‌ای متکی بر قدرت‌های شیطانی غربی و به ویژه آمریکا با نوعی برتری تجهیزات نظامی که کارکردی جز کشتارهای بی‌رحمانه جمعی ندارد! نکته قابل توجه در این نبرد آن است که کشتارهای بی‌رحمانه و جنایات جنگی طی یک سال گذشته، نه تنها جبهه مقاومت مردم‌پایه را تضعیف نکرده، بلکه اراده ملت‌های منطقه و اضلاع مقاومت را، که اکنون از پشتیبانی و همراهی افکار عمومی در جهان نیز برخوردارند، برای نابودی رژیم صهیونیستی تقویت کرده است. تجربه تاریخی نیز از غلبه و پیروزی نهایی جبهه مردم‌پایه، بر جبهه تکنولوژی و تجهیزات محور حکایت می‌کند؛ خصوصاً زمانی که این جبهه مردم‌پایه، جبهه حق در مقابل جبهه باطل باشد. آری، آینده منطقه متفاوت از حال خواهد بود، اما نه آنگونه که «اسموتریج» وزیر دارایی رژیم صهیونیستی می‌گوید، بلکه در آینده نه چندان دور، ملت‌های منطقه و حتی دیگر ملت‌ها در جهان، از شر رژیم کودک‌کش صهیونیستی نجات یافته و شاهد نابودی این غده سرطانی خواهند بود. ان‌شاء‌الله

آمریکا می‌تواند به رویای قدیمی خود مبنی بر تشکیل کشوری یهودی از نیل تا فرات جامه عمل بپوشاند! با صراحت می‌توان گفت، در کنار نگاه توهم‌گونه و بیان آرزوهای خیالی و دست‌نایافتنی، هدف اصلی از بیان این قبیل مطالب در وضعیت کنونی، عمدتاً جنگ روانی برای سرپوش گذاشتن بر روی شکست‌ها، امید دادن به نیروهای سرخورده، افسرده و ناتوان از ادامه جنگ در ارتش رژیم صهیونی از یک‌سو، و ایجاد نگرانی در لایه‌هایی از جبهه مقابل و حامیان مقاومت از سوی دیگر است. واقعیت آن است که شکست‌های راهبردی وارده بر پیکر رژیم صهیونیستی با عملیات طوفان‌الاقصی و رویدادهای پس از آن، به‌گونه‌ای بوده که این رژیم، اکنون با کمک آمریکایی‌ها سر پا نگه داشته شده و یک حیات گلخانه‌ای پیدا کرده و هر لحظه امکان پایان این حیات ننگین و نامشروع وجود دارد. به‌طور قطع با توجه به برتری میدانی جبهه مقاومت و پدیدایی یک بیداری و آگاهی عمومی در جهان به نفع فلسطینی‌ها با شکل‌گیری یک جنبش جهانی ضد صهیونیستی حتی در دانشگاه‌های آمریکا، سرانجامی جز نابودی برای این رژیم بی‌پایه و اساس وجود ندارد. اکنون دو جبهه با

مبنی بر تشکیل کشوری از نیل تا فرات، آن هم در میانه جنگ از سوی یک مقام صهیونیستی است؟ آیا رژیم صهیونیستی اکنون در موقعیتی قرار دارد که بتواند از طریق جنگ بر منطقه راهبردی غرب آسیا، با تصرف کشورهای لبنان، اردن، سوریه، مصر و عربستان تسلط پیدا کند؟ رژیم صهیونیستی با کدام پشتوانه و با برخورداری از کدام قدرت می‌خواهد چنین گام بلندی را بردارد؟ صهیونیست‌ها آیا روی قدرت آمریکا برای رسیدن به چنین هدفی حساب ویژه باز کرده‌اند؟ واقعیت آن است که خود آمریکایی‌ها بیش از صهیونیست‌ها آرزوی سلطه بر منطقه غرب آسیا را داشته و در دو دهه اخیر برای تحقق این آرزو، بسیار هزینه کرده‌اند. لشکرکشی به افغانستان و عراق و اشغال این دو کشور، ایجاد گروه‌های تروریستی و از جمله داعش و بحران‌سازی در سوریه و دیگر کشورهای منطقه، همگی در راستای تحقق ایده خاورمیانه بزرگ و یا خاورمیانه جدید با ماهیت خاورمیانه آمریکایی بود؛ لکن با وجود هزینه چندین هزار میلیارد دلاری از سوی آمریکا، ایالات متحده شکست خسارت‌باری متحمل شد و این خسارت‌ها به‌ویژه در حوزه نظامی، آمریکا را در مسیر افول قدرت قرار داد. حال چگونه رژیم صهیونیستی تصور می‌کند با کمک

دکتر یداله جوانی

مدیر مسئول

روند تحولات در منطقه طی یک سال گذشته، از آینده‌ای متفاوت برای منطقه و جهان حکایت می‌کند، اما این آینده چه مختصاتی دارد و چگونه خواهد بود؟ هر کسی روایتی دارد و از آن جمله است: «اسموتریج» وزیر دارایی رژیم صهیونیستی که به تازگی در مصاحبه‌ای، ادعای قدیمی صهیونیست‌ها مبنی بر تشکیل کشوری از نیل تا فرات را به منزله برنامه پیش روی رژیم صهیونیستی اعلام کرده و گفته است: «من به صراحت می‌گویم که ما خواهان یک کشور یهودی هستیم که شامل اردن، عربستان، مصر، عراق، سوریه و لبنان است.»

اظهارات وزیر دارایی رژیم صهیونیستی در حالی بیان می‌شود که دیگر سران این کشور و از جمله «تانیاهاو»، جنگ کنونی این رژیم با مقاومت را جنگ برای بقا و زنده ماندن توصیف کرده و به شدت نگران آینده این رژیم هستند. پرسش اصلی که در این نوشتار به دنبال پاسخ آن هستیم، چرایی بازخوانی این رویای قدیمی

ایستاده در کنار مقاومت

گزارشی از همراهی کامل میدان و دیپلماسی در روزهای مهم منطقه

اسلامی در واکنش به شرارت‌های رژیم صهیونیستی در غزه و لبنان شد.

دیدارهای عراقی با «آنتونیو گوتش» دبیرکل سازمان ملل متحد و «بدر عبدالعاطی» وزیر خارجه مصر نیز، حول محور لبنان و پیشگیری از ادامه اقدامات ماجراجویانه صهیونیست‌ها برگزار شد.

عراقی پس از بازگشت از نیویورک و اجرای موفقیت‌آمیز عملیات وعده صادق ۲ در تماس تلفنی با وزرای خارجه انگلیس، هلند و فرانسه گفت: «جمهوری اسلامی ایران تنها از حق خود برای دفاع مشروع بر اساس ماده ۵۱ منشور ملل متحد استفاده کرده و منحصراً پایگاه‌های نظامی و امنیتی رژیم صهیونیستی را مورد هدف قرار داده است؛ اقدام ما به پایان رسیده است مگر آنکه رژیم اسرائیلی بخواهد واکنش‌های بیشتری را از سوی ما شاهد باشد.»

وزیر امور خارجه در همان روز طی گفت‌وگویی تصریح کرد: «اختلافی بین دولت و سایر نهادها برای مقابله با رژیم صهیونیستی وجود ندارد و تصمیماتی که در کشور در سطوح عالی گرفته می‌شود توسط همه مجریان و نهادها اجرا خواهد شد.»

روز جمعه ۱۳ مهر، هم‌زمان با حملات وحشیانه صهیونیست‌ها به ضاحیه جنوبی بیروت، عراقی وزیر امور خارجه کشورمان به همراه یک هیئت عازم بیروت، پایتخت لبنان شد؛ هوایمای ایرانی حاصل وزیر خارجه و هیئت همراه، محموله ۱۰ تنی مواد غذایی و دارویی را نیز در خود جای داده بود و آنها را به‌عنوان کمک بشردوستانه ایران، به مقامات لبنانی تحویل داد. این سفر در میانه تهدیدات رژیم صهیونیستی مبنی بر هدف قرار دادن هوایمهای ایرانی در صورت فرود در فرودگاه بیروت مانوری اقتدارآمیز را برای کشورهای خلق کرد.

برخی رسانه‌های لبنانی در تمجید از سفر عراقی به لبنان در شرایط بمباران بیروت از سوی ارتش رژیم صهیونیستی نوشتند: «پرواز عباس عراقی در حالی در فرودگاه بیروت نشست که راننده تاکسی‌ها با ۱۰۰ دلار هم آن سمت نمی‌روند.» تحلیلگر شبکه «الجزیره» درباره سفر عراقی به بیروت گفت: «این سفر به خودی خود به چالش کشیدن پرواز ممنوع اسرائیل علیه هوایمهای ایرانی است. وزیر خارجه ایران با هوایمهای ایرانی آمد تا بگوید همچنان پشتیبان لبنان هستیم.»

عراقی در جریان این سفر و در دیدارهایی

تصریح کرد: «رژیم صهیونیستی هیچ چارچوب حقوقی و انسانی بین‌المللی را رعایت نمی‌کند و شرایط در منطقه بحرانی است؛ کشورهای اروپایی و آمریکا نمی‌خواهند ارتباط کشورهای منطقه در بستر آرامی ادامه یابد.» رئیس‌جمهور روسیه نیز در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از این گفت‌وگو اظهار داشت: «روابط با ایران برای ما در اولویت است و این مناسبات با موفقیت در حال توسعه و مواضع تهران و مسکو درباره تحولات بین‌المللی بسیار نزدیک است.» دیدارهای دو جانبه با رئیس‌جمهور ازبکستان و رئیس‌جمهور ترکمنستان، از دیگر برنامه‌های پزشکیان در سفر به عشق‌آباد بود.

«محمدباقر قالیباف» رئیس مجلس شورای اسلامی نیز روز ۱۸ مهر به‌منظور شرکت در نشست «سی‌امین سالگرد تصویب قانون اساسی جمهوری تاجیکستان» و انجام دیدارهایی با رئیس‌جمهور، رئیس مجلس ملی و رئیس مجلس نمایندگان تاجیکستان، عازم دوشنبه، پایتخت این کشور شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی در جریان این سفر، طی سخنانی در مراسم سالگرد تصویب قانون جهان به نمایندگی از مردم خود وظیفه دارند در قبال حرکات خودسرانه و وحشیانه رژیم صهیونیستی در از بین بردن زنان و کودکان و تضییع حقوق اولیه مردم فلسطین واکنش نشان داده و صدای آزادی‌خواهی و عدالت‌طلبی باشند.»

«عباس عراقی» وزیر خارجه کشورمان از ۶ مهر (روز ترور شهید سیدحسن نصرالله) تا به امروز، پرکارترین و فعال‌ترین مقام ایرانی در حوزه دیپلماسی عمومی بود و با سفرها و دیدارهای متعددی که در این مدت داشت، همراهی سیاست خارجی و میدان را به‌وضوح در مقام عمل نشان داد. عراقی در زمان عملیات تروریستی رژیم صهیونیستی به شهادت رساندن دبیرکل حزب‌الله لبنان، در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک حضور داشت. وی طی نشستی در جمع خبرنگاران مستقر در سازمان ملل، به این اقدام تروریستی واکنش نشان داد و تصریح کرد: «جمهوری اسلامی ایران با تمام توان در کنار لبنان و مقاومت خواهد بود و شکی نداریم که آمریکا در این جنایات شریک است.» همچنین عراقی در دیدار با دبیرکل سازمان همکاری‌های اسلامی در نیویورک، خواستار برگزاری فوری نشست فوق‌العاده سران کشورهای

حسین چخماقی

خبرنگار

روز ۶ مهر «سیدحسن نصرالله»، سردار «نیلوفر» و جمعی از مقامات حزب‌الله لبنان به دست ارتش متجاوز رژیم صهیونیستی در منطقه «ضاحیه» در جنوب بیروت به شهادت رسیدند. متعاقب آن، در تاریخ دهم مهر ماه، عملیات موفقیت‌آمیز وعده صادق ۲ با تلاش نیروی هوافضای سپاه انجام و مراکز توطئه و طراحی ترور علیه رهبران مقاومت در اراضی اشغالی فلسطین در هم کوبیده شد. هم‌زمان، دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در همراهی با میدان، اقدامات متعدد و تحسین‌برانگیزی را از خود نشان دادند.

هشت سفر خارجی و برگزاری ۲۴ ملاقات از سوی رئیس‌جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی و وزیر خارجه کشورمان با مقامات عالی‌رتبه سایر کشورهای ۱۷ روز گذشته که با موضوع جلوگیری از استمرار جنایات وحشیانه رژیم صهیونیستی در غزه و لبنان صورت گرفت، به اذعان کارشناسان، نشان‌دهنده همراهی کامل دستگاه دیپلماسی و میدان در وضعیت حساس کنونی منطقه بوده است.

تنها یک روز پس از عملیات وعده صادق ۲ و در حالی که صهیونیست‌های غاصب‌تهدیداتی را علیه ایران و مقامات آن مطرح کرده و با حمایت آمریکا درصدد مزوی کردن ایران بودند، «مسعود پزشکیان» رئیس‌جمهور کشورمان به‌منظور شرکت در اجلاس مجمع گفت‌وگویی همکاری آسیا-عازم دوحه، پایتخت قطر شد. رئیس‌جمهور در این سفر، افزون بر ایراد سخنرانی در اجلاس مجمع گفت‌وگویی همکاری آسیا، دیدارهایی را با امیر قطر، هیئت‌عالی‌رتبه جنبش حماس، وزیر خارجه عربستان سعودی، نخست‌وزیر تایلند و همچنین ایرانیان مقیم قطر انجام داد.

همچنین رئیس‌جمهور در ۱۹ مهرماه به‌منظور شرکت در همایش بین‌المللی «ارتباط مقابل زمان‌ها و تمدن‌ها-مبنای صلح و توسعه» و چند دیدار با مقامات سایر کشورها، عازم ترکمنستان شد. پزشکیان در جریان این سفر با «پوتین» رئیس‌جمهور روسیه نیز دیدار و با اشاره به وضعیت بحرانی منطقه

معادلات جدید را ایران می نویسد

بازدارندگی جدید ایران و بازتعریف جدید معادلات منطقه

زهراتو حیدیان

دبیر گروه بین الملل

«اریک لین گرینبرگ» استادیار علوم سیاسی دانشگاه مؤسسه فناوری ماساچوست (MIT) در نشریه «فارن افرز» اقدامات جدید ایران را در به نمایش گذاشتن قدرت بازدارندگی اش تحلیل کرد و نوشت: «سیاست مداران اغلب برای اجتناب از جنگ، از موقعیت های پرخطر خودداری می کنند. برای نمونه، در طول بحران موشکی کوبا، آمریکا پس از سرنگونی هواپیمای جاسوسی اش به دست نیروهای شوروی و عقب نشینی از آستانه جنگ، از اقدام تلافی جویانه خودداری کرد. چنین سیاستی مستلزم آن است که دولت ها یاد بگیرند بدون عبور از آستانه هایی که می تواند به واکنش قابل توجهی منجر شود، به دشمنان خود فشار بیآورند تا رفتارشان را تغییر دهند.»

وی با بیان اینکه «اقداماتی مانند حمله، رهگیری های هوایی و تهاجمات زمینی نشان دهنده تمایل رهبران برای اقدام علیه دشمنان است»، افزود: «چیزی که بحران ها را بسیار پیش بینی پذیر می کند، این است که آستانه یا خطوط قرمزی که ممکن است منجر به جنگ شوند، عیان نیستند. سیاست گذاران

اغلب به عمد این محدودیت ها را مبهم نگه می دارند. اگرچه مقامات گاهی اوقات آستانه های صریح را اعلام می کنند، اما وضوح بیش از حد می تواند بازدارندگی را تضعیف کند و رقبا را قادر می سازد تا بدانند تا کجا می توانند پیش بروند. در مقابل، ابهام می تواند با وادار کردن حریفان به خویشتنداری، بازدارندگی را افزایش دهد تا مبادا از آستانه تشدید عبور کنند.»

این تحلیلگر آمریکایی مدعی شد: «برای مثال، اقدام روسیه و ایران در سرنگونی پهپادهای آمریکایی، بیان کننده نارضایتی این کشورها از مأموریت های شناسایی و اشننگتن است، اما این کشورها از هدف گرفتن هواپیماهای دارای سرنشین اجتناب کرده اند. برای همین هم اسرائیل در واکنش به حمله ماه آوریل ایران، راداری را در پایگاه هوایی دفاعی هدف قرار داد و از انجام یک عملیات گسترده تر خودداری کرد.»

وی افزود: «مثلاً، تهران قبل از تلافی حمله اسرائیل به سفارتش در دمشق، درباره واکنش خود هشدار داد. مقامات ایرانی آشکارا گفتند که به زودی حملاتی انجام می دهند و به طور محرمانه به دولت های منطقه در مورد حمله قریب الوقوع شان هشدار دادند و به اسرائیل و بقیه جهان پیام دادند که به دنبال جنگی تمام عیار نیستند.»

استادیار علوم سیاسی در تمجید از اقدامات هوشمندانه ایران برای جلوگیری از جنگ نوشت: «پس از حمله موشکی ایران در ژانویه ۲۰۲۰ به پایگاه نظامی آمریکا در عراق، تهران بیانیهای عمومی به دبیرکل سازمان ملل صادر و در آن اعلام کرد عملیات نظامی را برای انتقام ترور سرلشکر قاسم سلیمانی انجام داده و به نتیجه رسانده است و به دنبال تشدید تنش یا جنگ نیست.»

وی افزود: «اما حتی پس از اینکه یک مهاجم به اهداف خود دست یافت و پیشنهاد کرد که نمی خواهد بیشتر از این پیش برود، رقیبش باید راهی برای بازدارندگی دوباره پیدا کند. مقامات باید قوانین تعامل خود را بازنویسی کنند و آستانه های جدیدی ایجاد کنند که روشن کند تجاوزات آینده با مقاومت مواجه خواهد شد. واکنش ایران به حمله اسرائیل به سفارتش و نشان دادن آمادگی برای حمله مستقیم به خاک اسرائیل، نشان دهنده رویه جدیدی بود. چنین قوانین و آستانه های نانوشته جدید، عدم اطمینان و ترس ایجاد می کند و موجب می شود رهبران خویشتن داری بیشتری به خرج دهند.»

گرینبرگ اقدام رژیم صهیونیستی در حمله به سفارت ایران را اشتباه خواند و تصریح کرد:

«سیاستمداران ممکن است آستانه رقبای خود را اشتباه ارزیابی کنند؛ همان طور که اسرائیل هنگام حمله به سفارت ایران چنین اشتباهی کرد. مقامات اسرائیلی انتظار یک انتقام کوچک را داشتند، نه اینکه صدها موشک و پهپاد به سوی آنها شلیک شود. سایر رقبای نیز به دقت رفتار یک دولت را در دوران بحران رصد می کنند تا توانایی هایش را ارزیابی کنند و ضعیف ظاهر شدن در یک بحران می تواند موقعیت چانه زنی یک دولت را در تقابل های آینده تضعیف کند.»

وی خاطر نشان کرد: «رهبران برای اجتناب از آنچه «جیمز فیرون»، محقق روابط بین الملل، «لاتاری پر هزینه جنگ» می خواند، راه هایی برای عقب نشینی از تشدید بحران و در عین حال حفظ شهرت خود و تضمین بازدارندگی پیدا می کنند. برای انجام این کار، سیاستگذاران باید تصمیم هایی بگیرند که در آن، همه طرفین بتوانند ادعای موفقیت کنند. برای نمونه، در تبادل آتش ایران و اسرائیل در بهار گذشته، تهران تنها با نمایش توانایی خود در انجام حملات گسترده به اسرائیل، قدرت خود را به مخاطبان داخلی و بین المللی نمایش داد، و (به گونه ای محاسبه شده اقدام کرد که) این حمله کمترین آسیب را به همراه داشته باشد.»

جهان

شماره ۱۱۶۰ | دوشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۳

صداقت

پیشخوان

خوش خیالی!

هفته نامه آمریکایی «اکنومیست» ضمن بیان اینکه حمله (رژیم) اسرائیل به ایران می تواند خطر گسترده شدن جنگ در خاورمیانه را در پی داشته باشد و ایران را برای ایجاد بازدارندگی تشویق کند، نوشت: «(رژیم) اسرائیل یا آمریکا ممکن است فکر کنند که استفاده از زور علیه ایران، قانونی یا عاقلانه است؛ ولی این تفکر که یک حمله قاطعانه به ایران می تواند خاورمیانه را متحول کند، خوش خیالی است؛ چرا که در بلندمدت، ایجاد امنیت نیازمند پایان دادن اسرائیل به سرکوب فلسطینی هاست.» این نشریه در بخش دیگری نوشت: «حمله متقابل (رژیم صهیونیستی) به ایران نیز می تواند خطر بزرگتری باشد. یکی از گزینه های آن حمله به قطب های صادرات نفت ایران است که بازارهای انرژی را با نوسان مواجه می کند. حمله یکباره به زیرساخت های هسته ای ایران هم می تواند ایران را برای ایجاد بازدارندگی بیشتر در آینده تشویق کند.» اکنومیست افزود: «اشغال ابدی (اراضی فلسطین)، نقض بیشتر حقوق بشر خواهد بود، که جامعه را فرسوده می کند و می تواند اتحاد آن با آمریکا را تضعیف کند. اسرائیل شاید گمان می کند که با تشدید جنگ در خاورمیانه برتری خواهد داشت؛ اما چالش اصلی، تبدیل قدرت نظامی به دستاوردهای استراتژیک پایدار و در نهایت صلح است. بدون آن خونریزی برای سال ها ادامه خواهد داشت.»

تردید پنتاگون

«نیویورک تایمز» نوشت: «در حالی که حملات (رژیم) اسرائیل در لبنان گسترش می یابد، مقامات ارشد پنتاگون بر سر این موضوع گفت و گو می کنند که آیا افزایش حضور نظامی آمریکا در منطقه (غرب آسیا)، از جنگی گسترده تر جلوگیری می کند یا به آن دامن می زند؟» «دانا استرول» مقام ارشد سابق پنتاگون در حوزه غرب آسیا ضمن تأیید تئوریک این موضوع که حضور آمریکا مشوق اقدامات نظامی بیشتر از سوی رژیم صهیونیستی است، می گوید: «اگر جای اسرائیل باشید و به دنبال برنامه ریز نظامی، می خواهید همه کارها را تا زمانی انجام دهید که (آمریکا) در منطقه است، نه پس از خروج آن.» به نوشته نیویورک تایمز، رئیس ستاد مشترک ارتش آمریکا، این موضوع را در جلسات پنتاگون و کاخ سفید مطرح کرده و تأثیر حضور گسترده آمریکا در غرب آسیا را بر آمادگی کلی رژیم، یعنی توانایی ارتش آمریکا برای واکنش سریع به درگیری ها، از جمله به چین و روسیه زیر سؤال برده است. ایسن روزنامه به نقل از منابع آگاه نوشت: «تعامل با اسرائیلی ها برای پنتاگون دشوار شده، زیرا اسرائیل به صراحت اعلام کرده که قبل از انجام اقداماتی علیه آنچه تهدید وجودی تلقی کند، به آمریکا هشدار نخواهد داد. مقامات وزارت دفاع نگران هستند که درگیری در خاورمیانه، توجه آنها را از حمله احتمالی چین به تایوان غافل کند.»

پنجره

مانع تنش!

نگرانی ها از آزمایش مرگبارترین سلاح جهان در روسیه

رسانه های روسی گزارش داده اند که این موشک می تواند تا ۱۶ کلاهک هسته ای مستقل را حمل کند؛ اما کوردا گفت که این تعداد احتمالاً بسیار کمتر است و «شاید تا ۱۰ کلاهک» باشد. به گفته ارتش روسیه، این موشک همچنین بردی حداقل ۱۸ هزار کیلومتری دارد و وزن آن بیش از ۲۰۸ تن است. در اکتبر ۲۰۲۳، رئیس جمهوری روسیه در یک سخنرانی اعلام کرد که آر.اس. ۲۸ آماده استقرار است. «ولادیمیر پوتین» گفت: «در مجموع، موشک فوق سنگین سرمت نیز آماده است.» او افزود: «تنها کاری که باقی مانده این است که تمامی مراحل اداری و بوروکراتیک را تکمیل کنیم تا بتوانیم به تولید انبوه برسیم و آن را در حالت آماده باش رزمی مستقر کنیم. این کار را به زودی انجام خواهیم داد.» در همان ۲۸ جولگویی از تشدید تنش نظامی و هسته ای با آمریکا ذکر کرد. او به طور خاص اشاره کرد که روسیه معاهده جامع منع آزمایش های هسته ای را امضا و تصویب کرده، در حالی که ایالات متحده آمریکا فقط آن را امضا کرده است.

«یورونیوز» مدعی شد، تصاویر ماهواره ای که در پایان سپتامبر گرفته شده، کارشناسان تسلیحاتی را به این باور رسانده است که روسیه تلاش کرده موشک بالستیک قاره پیمای جدید خود، یعنی «سرمت آر.اس. ۲۸» را آزمایش کند، اما دچار درباره زرادخانه هسته ای این کشور به وجود آورده است. این موشک ۳۵ متری که قابلیت حمل کلاهک های هسته ای را دارد، با عنوان «شیطان ۲» و «مرگبارترین سلاح جهان» شناخته می شود. موشک آر.اس. ۲۸ اولین بار در سال ۲۰۱۴ در یک نشست خبری در مسکو رونمایی شد. در آن زمان، مقامات روسیه گفتند که این موشک تا سال ۲۰۲۰ تکمیل خواهد شد؛ اما تولید آن چندین بار به دلیل برخی مشکلات به تأخیر افتاد. «مت کوردا» محقق ارشد در مؤسسه بین المللی تحقیقات صلح استکهلم گفت که تا این لحظه، موشک آر.اس. ۲۸ هنوز به خدمت گرفته نشده است و توضیح داد: «نه تنها تولید سریال این موشک به تأخیر افتاده، بلکه چرخه آزمایشی آن نیز با تعدادی آزمایش ناموفق مواجه شده است.» از زمان رونمایی آر.اس. ۲۸،

تحلیل

لکه ننگ

پس لرزه های طوفان الاقصی در سیاست داخلی آمریکا

«بیل کلینتون» رئیس جمهوری سابق آمریکا در دهه ۱۹۹۰ یک بازیگر تمام عیار در سیاست آمریکا بوده است؛ اما سال گذشته، مداخلات زیرکانه او در سیاست آمریکا که در واقع برای حفظ خود در قدرت طراحی شده، به سطوح جدیدی رسید. چنانکه «کاملا هریس» در انتخابات ریاست جمهوری ماه آینده برنده شود، احتمالاً با آزمون های مشابه دولت بایدن و پیچیدگی های درگیری بین منافع آمریکا و رژیم صهیونی رویه رو می شود. از طرفی مخالفت «دونالد ترامپ» با دخالت آمریکا در جنگ های خارجی - به ویژه در خاورمیانه - ممکن است به این معنا باشد که در صورت روی کار آمدن، به دخالت چندان در این منطقه مایل نیست. سی ان ان در پایان نتیجه گیری کرد: «در هر حال هر اتفاقی که ماه آینده بیفتد و هر نامزدی که در نقش رئیس جمهور آمریکا وارد کاخ سفید شود، ایالات متحده پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و عملیات «طوفان الاقصی» عمیقاً درگیر واقعیت های جدید خاورمیانه خواهد بود. در واقع جنگ غزه که از بایدن به ترانسپا هریس به ارث خواهد رسید، لکه ننگی است بر میراث دولتمردی که خود را کارشناس سیاست خارجی می دانست.»

تجهیز تکفیری ها

رئیس سرویس اطلاعات خارجی روسیه افشا کرد: «اطلاعاتی داریم که نشان می دهد بعد از پایان جنگ اوکراین، قرار است از شبه نظامیان برای نازآزم کردن منطقه اوراسیا استفاده شود.» «سرگئی ناریشکین» با اشاره به حضور نظامیان اوکراینی در پایگاه آمریکایی «التف» در سوریه گفت: «اوکراینی ها در حال بررسی چگونگی هدف قرار دادن نظامیان روس در سوریه هستند.» ناریشکین از تلاش سرویس جاسوسی انگلیسی و آمریکا برای جذب نیرو از میان تکفیری های ساکن منطقه «کاهش تنش» در ادلب خبر داد و گفت: «کی یف در حال تجهیز شبه نظامیان ادلب به پهپادهای انتحاری و دیگر تسلیحات مدرن است.»

سکوت مطلق

مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی، حمله و تهدید نیروگاه های هسته ای را محکوم و آن را نقض اصول بنیادین امنیت اتمی خواند. «رافائل گروسی» با بیان اینکه رکن سوم پیمان منع اشاعه تسلیحات هسته ای (NPT) تصریح می کند که کارکنان نیروگاه های هسته ای باید از امنیت و ایمنی برخوردار بوده و بتوانند دور از هر فشاری تصمیم گیری کنند، گفت: «هر اظهار نظری درباره اقدامات تلافی جویانه علیه کارکنان نیروگاه هسته ای «زاپوروژیا» غیر قابل قبول دانست.» این اظهارات گروسی درباره نیروگاه هسته ای اوکراین در حالی مطرح می شود که آژانس بین المللی هسته ای در مقابل تهدیدهای علنی و مداوم سران رژیم صهیونی علیه مراکز هسته ای ایران سکوت مطلق در پیش گرفته اند!

شنود در دستشویی!

نخست وزیر پیشین بریتانیا افشا کرد، در زمان حضورش در وزارت خارجه انگلیس، پس از دیدار «بنیامین نتانیاهو» با او و استفاده نخست وزیر رژیم صهیونیستی از سرویس بهداشتی شخصی اش، یک عدد «دستگاه شنود» در این محل پیدا شده است. «بوریس جانسون» در این باره در کتابش با عنوان «رها شده» نوشت: «بی بی مدتی آنجا ماند که ممکن است عمدی یا غیر عمدی باشد. بعداً به من گفتند که حین کنترل های رایج برای کشف اجسام مشکوک، یک دستگاه شنود در سیستم توالت پیدا کردند.» تقریباً در همان زمان افشا شد که رژیم صهیونیستی در کاخ سفید دستگاه های شنود نصب کرده است.

یادداشت

دیر یا زود باید
ارز تک نرخی شود

فردین آقا بزرگی

کارشناس بازار سرمایه

یکی از موضوعاتی که طی روزهای گذشته خبرساز شده و وزیر اقتصاد نیز بر آن تأکید داشته است، افزایش نرخ ارز نیما و حرکت دادن قیمت آن به سمت بالاتر، یعنی بازار آزاد است. با این حال، برخی نگران افزایش نرخ تورمی هستند که با افزایش نرخ ارز نیما در اقتصاد ایجاد می شود.

آنچه در این موضوع اهمیت دارد، تلاش برای تک نرخی شدن ارز و فاصله گرفتن از توزیع رانت در این حوزه است. بی شک اقتصاد بیمار ایران باید درمان شود و ضروری است که این درمان با سرعت بیشتری انجام شود. به این دلیل، ادعای افزایش قیمت ها به واسطه افزایش نرخ ارز مردود است؛ چراکه تک نرخی کردن ارز موجب ایجاد ثبات و عرضه بیشتر ارز از سوی صادرکنندگان می شود که تاکنون به دلیل خوداظهاری ارز و عرضه ارز با نرخ های نیما مایل نبودند ارز خود را به سامانه نیما عرضه کنند.

شاید یکی از اصلی ترین نگرانی هایی که در این حوزه وجود دارد، تجاری است که در سال های گذشته در حوزه افزایش نرخ ارز و در نتیجه افزایش نرخ تورم داشته ایم. بی شک، با دست فرفرمان امروز اقتصاد و مدیریت های فعلی و سیاست گذاری های قدیمی نمی توان وضعیت اقتصادی را بهبود بخشید. اقتصاد ایران در حوزه های گوناگون باید ترمیم و اصلاح شود، لذا باید به سراغ اصلاحات اساسی به ویژه در زمینه ارز برویم.

به گفته کارشناسان، این امکان وجود دارد که در روزها و هفته های اول اصلاحات ارز، شاهد بالا رفتن نسبی قیمت ها باشیم، اما در ادامه اصلاحاتی که به تک نرخی شدن یا دو نرخی شدن ارز می انجامد، موجب توازن در عرضه و تقاضای ارز و سپس زمینه ساز ثبات اقتصادی می شود.

دولتمردان و مدیران باید به این موضوع توجه کنند که پیش از اصلاحات اقتصادی ارزی باید بسته های معیشتی حمایت از اقشار ضعیف جامعه را به درستی و با توجه به نسبت قیمت ها و رعایت اصول سلامت و تغذیه جامعه تعریف کنند. در صورتی که دولت از اقشار آسیب پذیر جامعه با اعمال سیاست های اقتصادی حمایت کند، این اطمینان در جامعه به وجود می آید که نباید نسبت به اصلاحات اقتصادی نگرانی خاصی داشت.

نمی توان روی کاغذ نوشت هوا گرم نیست، در حالی که درون اتاقی بدون تهویه گرم گرفتار شده باشید، اما برای اثبات اینکه هوای اتاق گرم و آزار دهنده نیست، دمای دماسنج را با دست کاری پایین آورده باشید.

دست کاری کردن اقتصاد هیچ گاه راهکار درستی برای حل مشکلات جامعه نبوده است. دولت به سرعت باید از اداره کردن اقتصاد به صورت دستوری عبور کند؛ چراکه به صورت دستوری نمی توان اقتصادی شکوفا داشت یا مانع از آسیب رسانی به معیشت مردم، به ویژه دهک های با درآمد پایین شد.

بی تردید، باید هر چه زودتر به سمت تک نرخی کردن ارز برویم، اما برای حصول اطمینان در جامعه و عدم نگرانی بابت کلیدزدن اصلاحاتی شبیه افزایش نرخ ارز نیما باید تعریف درستی از حمایت از مردم داشته باشیم. در این صورت راه برای سایر اصلاحات اقتصادی، که به رشد و رفاه جامعه می انجامد، باز می شود.

گروه اقتصاد

صبح صادق

کارشناس و تحلیلگر بازار سرمایه گفت: «اگرچه تصمیمات شتابزده عامل اصلی این ریزش بوده و خارج شدن بی موقع از بازار سرمایه، موجب تشدید ضرر و زیان آنان شده، اما سازمان بورس وقتی مشاهده می کند بیشتر سهامداران بورس در معرض سقوط شدید سهام قرار می گیرند، باید به سرعت با استفاده از اهرم های بازدارنده که از نظر قانونی در اختیار دارد، از سقوط شدید شاخص کل بورس جلوگیری کند.» «امین دلیری» استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت و گو با «صبح صادق» درباره این موضوع که با توجه به ریزش های اخیر بورس، آیا این بازار همچنان بازار مناسبی برای سرمایه گذاری است، گفت: «بازار سرمایه با تمام افت و خیزهایی که در یک دهه گذشته داشته است، در مقایسه با بازار های موازی و رقیب، بهترین بازار برای رشد سرمایه گذاری به شمار می رود. با توجه به ویژگی های این بازار، سرمایه گذاران باید از یک قاعده منطقی پیروی کنند و با هر خبری که در فضای مجازی منتشر می شود، عکس العمل شتابزده نشان ندهند و به اصطلاح به صورت توده ای و آبشاری مبادرت به خرید و فروش سهام خود نکنند و با کمی صبر و تأمل و مشورت با صاحب نظران بورس تصمیم بهینه اتخاذ کنند.»

وی با اشاره به ویژگی های بازار سرمایه، گفت: «بازار سرمایه ویژگی های خاص خود را دارد. ورود و خروج آزاد اشخاص حقوقی و حقیقی از بازار، نقدشوندگی بالا، سود دهی بالای بازار سرمایه در مقایسه با سایر بازارها در سال های گذشته، امکان سرمایه گذاری در این بازار به هر میزان، وجود قوانین و مقررات شفاف و قابل اطمینان، وجود قراردادهای آسان و دور از ریسک برای معاملات، عرضه «اوراق بدهی صکوک» و تبدیل آسان آن به اوراق بهادار دارای ها از جمله این ویژگی ها به شمار می آید.»

این کارشناس بازار سرمایه درباره بازدهی بورس طی سال های اخیر گفت: «از ابتدای سال ۱۳۹۹ تا ۹ مرداد همان سال که اطلاعات بازدهی بازار سرمایه در مقام مقایسه با بازار سکه و دلار در دست بوده، به ترتیب بازدهی بازار های سرمایه، سکه و ارز

۲۵۵، ۷۴، ۴۴ درصد رشد داشته است؛ بنابراین بازدهی بازار سرمایه در سال ۱۳۹۹ در مقایسه با سایر بازار های موازی بیشتر بوده است.»

وی در ادامه افزود: «بعد از یک رشد بالا و زیان دیدن تعداد زیادی از سهامداران خرد حقیقی در نتیجه کاهش شدید ارزش سهام در شهریور و مهر ۱۳۹۹، اعتماد به بازار سرمایه به شدت کاهش یافت و تاکنون اعتماد سهامداران به بورس بازنگشته است؛ با این حال، شواهد نشان داده است بازدهی نهایی بازار سرمایه در مقایسه با سایر بازار های موازی، نظیر ارز، طلا و سکه، مسکن، خودرو و بانک بیشتر بوده است.»

وی خاطر نشان کرد: «صرف نظر از بانک، سرمایه گذاری در این بازار، ریسک کمتری دارد و از نظر زوال پذیری سرمایه بر اثر خطر های بیرونی، در مقایسه با سایر بازارها مطمئن تر و با ثبات تر است.»

دلیری درباره برخی مخاطرات بازار سرمایه گفت: «اگر بخواهیم مخاطرات بازار سرمایه را از نگاه دیگری بررسی کنیم، شتابزدگی و عدم شکیبایی سهامداران به ویژه سهامداران خرد بیشترین ضربه را به بازار سرمایه که خود جزئی از آن هستند، وارد کرده است. وجود عقلانیت و منطق اقتصادی برای رشد مستمر بازار سرمایه شرط لازم است.»

این کارشناس اقتصادی معتقد است: «بازار سرمایه به عنوان یک متغیر تأثیر پذیر، تابع عوامل دیگر اقتصادی است. رشد دائمی بازار سرمایه به رشد مستمر اقتصادی بستگی دارد. رشد اقتصادی نیز به رشد مستمر سرمایه گذاری و تمرکز سرمایه

باز است. اگر در جذب سرمایه گذاری در بخش تولید غفلت شود، رشد واقعی شاخص کل بورس نیز دچار خلل می شود. در شرایط منطقی و عقلی، رشد شاخص بورس، نشان دهنده رشد سالم و مطمئن اقتصادی است؛ ولی تجربه نشان داده است، رشد و کاهش شاخص کل بورس در بیشتر مواقع از قواعد منطقی اقتصاد کلان تبعیت نکرده و همسو با متغیر های کلان اقتصادی نبوده است.»

وی در این باره یاد آور شد: «رشد صوری شاخص بورس باعث تحریک متقاضیان به خرید سهام می شود و صف های خرید برای خرید سهام شرکت هایی تشکیل می شود که ممکن است به صورت غیر شفاف در ارائه صورت های مالی خود، در بازار سرمایه

حضور یافته باشند. برعکس، بر اثر انتشار اخبار نادرست، ممکن است سهام یک شرکت در صف طولی فروش قرار گیرد. تصمیمات خریداران و فروشندگان ممکن است دور از منطق و عقلانیت باشد و در صورت حاکمیت این تفکر، بازار سرمایه به یک بازار متزلزل و شکننده تبدیل خواهد شد که دودش به چشم سهامداران خرد خواهد رفت.»

دلیری تأکید کرد: «شناخت متغیر های واقعی تأثیر گذار در بازار سرمایه، می تواند به تصمیمات عقلانی و منطقی سرمایه گذاران در بورس کمک کند. نرخ تورم بالا، رشد نقدینگی بدون ارتباط با رشد تولید ناخالص ملی، نوسانات و تغییرات مداوم نرخ ارز، بی ثباتی و التهاب در بازار های موازی، رشد منفی سرمایه گذاری، بالا رفتن نرخ بیکاری، اثر گذاری تحولات اقتصادی جهانی به علت ارتباط ارزی و تجاری و رشد منفی تولید داخلی بر بازار سرمایه تأثیرات منفی دارند. این ارتباطات را «ارتباطات علت و معلولی» می نامند. اگر بازار سرمایه تابع عقلانیت و منطق باشد، به طور منطقی از این عوامل تأثیر می پذیرد.»

وی با اشاره به چند موضوع در راستای ایجاد ثبات در بازار سرمایه گفت: «مهم ترین عامل ثبات در بازار سرمایه، ماندگاری سهامداران در بازار سرمایه است. خرید و فروش شتابزده سهام بدون ارزیابی صورت های مالی شرکت هایی که سهام آنها به بازار بورس عرضه شده است، نمی تواند از سقوط یکباره ارزش سهام در بازار بورس جلوگیری کند.»

وی افزود: «لازم است خریداران خرد بر ارزیابی و تحلیل بنیادی و در صورت امکان تحلیل تکنیکال دوره ای وضعیت بازار سرمایه و سهام شرکت های عرضه شده در بورس و همچنین با مشاوره از کارشناسان خبره، نسبت به خرید سهام اقدام کنند و در فروش سهام نیز به سیگنال های منفی فوراً عکس العمل نشان ندهند. ارزیابی روند کاهش یا افزایش سهام خریداری شده در یک دوره کوتاه مدت و میان مدت باید مبنای خرید یا فروش سهام قرار گیرد.»

این کارشناس و تحلیلگر بورس تأکید کرد: «خریداران و فروشندگان سهام در بازار بورس به روند افزایشی یا کاهش ارزش بازار های موازی بورس توجه داشته باشند و با تجزیه و تحلیل روند قیمت

پیشنهادهایی برای فعالان بازار سرمایه در گفت و گو صبح صادق امین دلیری، کارشناس اقتصادی

آینده بازار سرمایه تیره یا روشن؟

بازار های موازی، نسبت به خرید یا فروش سهام اقدام کنند.»

وی معتقد است: «یکی از عوامل کاهش اطمینان سهامداران خرد نسبت به بازار سرمایه، سقوط ناگهانی ارزش سهام خریداری شده در فاصله زمانی کوتاه مدت بوده و ضرر و زیان هنگفتی را به آنها وارد کرده است. اگر چه تصمیمات شتابزده عامل اصلی این ریزش بوده و خارج شدن بی موقع از بازار سرمایه، موجب تشدید ضرر و زیان آنان شده است، اما سازمان بورس وقتی مشاهده می کند بیشتر سهامداران بورس در معرض سقوط شدید سهام قرار می گیرند، باید به سرعت با استفاده از اهرم های بازدارنده که از نظر قانونی در اختیار دارد، از سقوط شدید شاخص کل بورس جلوگیری کند.»

دلیری پیشنهاد داد: «با فعال کردن بیمه ریسک سهم سهامداران خرد در بورس، در صورت وجود قانون مربوط به در صورت نبودن بیمه ریسک سهام در بورس، باید در اسرع وقت لایحه بیمه ریسک تهیه و از سوی دولت با قید فوریت به مجلس شورای اسلامی ارائه شود. وجود بیمه ریسک سهام در بورس از ضرر و زیان سهامداران در بورس جلوگیری خواهد کرد و موجب حضور سهامداران در بازار سرمایه خواهد شد.»

وی بیان داشت: «سازمان بورس و اوراق بهادار باید تئوری اتخاذ کند تا از محل منابع خود درصدی از ضرر و زیان سهامداران خرد را جبران کند. همچنین لازم است با اختصاص اعتبار به سهامداران خرد متضرر، بخش دیگری از خسارت وارد شده به سهامداران بازپرداخت شود. در عین حال، این سازمان باید ضمن مدیریت مسیری که برای سهامداران خرد ریسک کمتری دارد، نسبت به جابه جایی سهام با مشاوره کارگزاران و تحلیلگران خبره اقدام کند.»

این کارشناس اقتصادی و مدرس دانشگاه گفت: «البته پرداخت ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان وام کم بهره از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی ارائه شده است که می تواند برای جبران زیان سهامدارانی که از شهریور ماه ۱۳۹۹ وارد بورس شدند، استفاده شود؛ به شرط اینکه سهامداران خرد متعهد شوند حداقل در یک دوره شش ماهه هیچ خروجی سرمایه ای از بورس نداشته باشند. در چنین وضعیتی می توان انتظار داشت بازار سرمایه از یک ثبات نسبی برخوردار شود.»

افزوده

قیمت پیشنهادی

پیشنهاد خریدی که یک سرمایه گذار، معامله گر یا دلال برای خرید یک اوراق بهادار در یک قیمت مشخص ارائه می کند، «قیمت پیشنهادی خرید» گفته می شود. در واقع این قیمت، قیمتی است که خریدار مایل به خرید اوراق است و کمیته خرید رانیز در سفارش خود تصریح می کند. قیمتی که در آن بازار ساز مایل به خرید اوراق بهادار است نیز قیمت پیشنهادی خرید نامیده می شود. نقطه مقابل قیمت پیشنهادی خرید، «قیمت پیشنهادی فروش» است. قیمت پیشنهادی فروش، قیمتی است که فروشنده برای فروش اوراق بهادار مشخص می کند و تعداد اوراق بهاداری را که مایل است در قیمت پیشنهادی خود به فروش برساند، تصریح می کند.

شاخص

آلمان در بحران

آخرین داده های اداره آمار فدرال آلمان (Destatis) نشان می دهد، سفارش های جدید برای کالاهای صنعتی ساخت این کشور در ماه اوت، شدیدترین کاهش خود را در سال جاری میلادی تجربه کرده است. بر اساس این گزارش، سفارش های کارخانه ای در بخش تولید در ماه اوت در مقایسه با ماه قبل از آن ۵/۸ درصد و در مقایسه با سال گذشته ۳/۹ درصد کاهش یافته است. این ارقام با پیش بینی تحلیلگران مبنی بر کاهش ۱/۹ درصدی بسیار متفاوت بوده است. «دستاتیس» همچنین در بیانیه جداگانه ای اعلام کرد، تولید صنعتی آلمان، به دلیل فعالیت ضعیف در بخش خودرو کاهش یافته است.

منهای نفت

درآمد ۱۳ میلیارد دلاری

جمع صادرات غیر نفتی ایران در سه ماهه اول امسال از نظر ارزشی معادل ۱۳ میلیارد و ۵۱۸ میلیون دلار و به لحاظ وزنی ۳۷ میلیون و ۸۳۸ هزار تن بوده است. در واقع، صادرات در مقایسه با سال گذشته از نظر ارزشی ۷/۶ درصد و به لحاظ وزنی ۵/۶ درصد افزایش داشته است. در سه ماهه ابتدای سال گذشته، ۳۵ میلیون و ۸۲۳ هزار تن کالا صادر شده است، این در حالی است که ارزش صادرات سه ماهه اول سال گذشته ۱۲ میلیارد و ۵۶۳ میلیون دلار برآورد شده است. کالاهای صادراتی غیر نفتی شامل محصولات پتروشیمی و پایه نفتی، معدن و صنایع معدنی، صنعت و کشاورزی بوده است.

بالاترین درصد رشد جمعیت

سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۵

سالانه ۳.۹ درصد

کمترین درصد رشد جمعیت

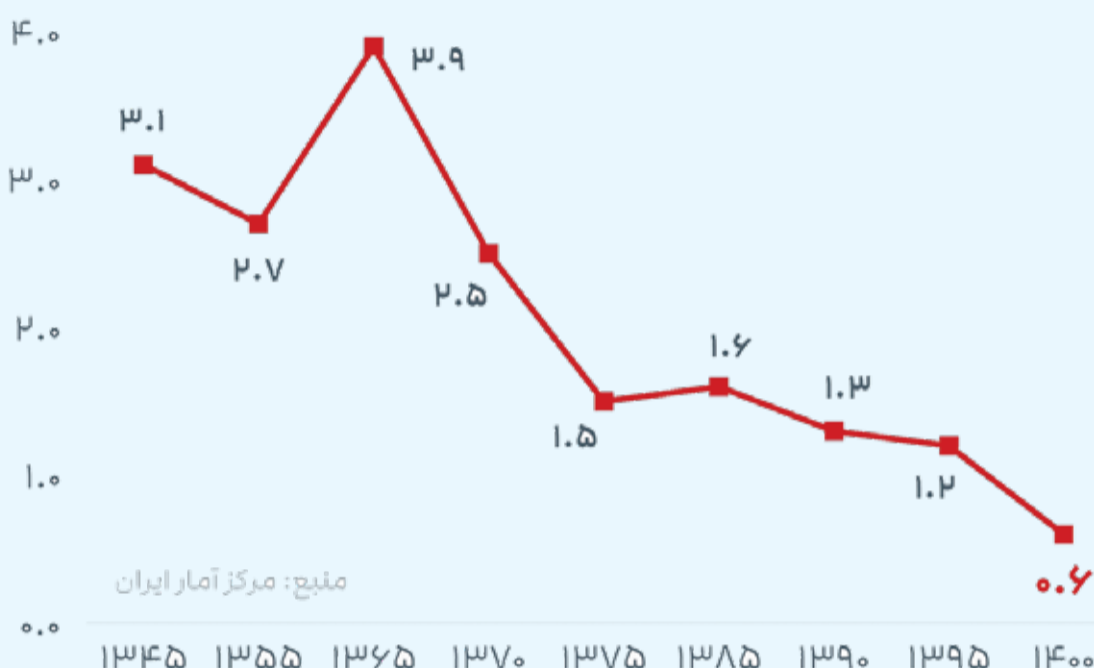
سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰

سالانه ۰.۶ درصد

از سال ۱۳۴۵ تا ۱۴۰۰ (درصد)

روند عجیب کاهش رشد جمعیت ایران

روند رشد جمعیت طی سال‌های اخیر به شدت نزولی بوده است. به عبارت دیگر در عرض تنها پنج سال، **۵ درصد کاهش** یافته است.

بر اساس پیمایش‌های ملی

دو علت اصلی کاهش جمعیت:

نگرانی از تأمین آینده فرزندان

داشتن تعداد فرزندان کافی

فرزندآوری تابع عوامل اقتصادی نیست

و چهار فرزندی بسیار به هم نزدیک است و با وجود پیش فرض نداشتن درآمد افراد بیکار، نگرش مثبت به ۵ فرزندی در بین این گروه نسبت به افراد شاغل بیشتر است.

تجربه گذشتگان!

افراد بازنشسته بیشترین آمار مطلوبیت سه فرزندی با حدود ۲۵/۵ درصد را بیسان کرده‌اند و مطلوبیت چهار فرزندی و بیشتر در بین این گروه بالاست. این در حالی است که افراد بازنشسته به لحاظ تخمینی مخارج بالاتر و وضعیت اقتصادی سخت‌تری را تجربه می‌کنند؛ اما با این حال تعداد فرزند بالاتر را مطلوب می‌دانند. نتایج به‌دست‌آمده از متغیرهای زمینه‌ای پیمایش «وضعیت اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی جامعه» که در سال ۱۳۹۵ منتشر شده است نیز مشابه نتایج به‌دست‌آمده از موج چهارم پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان است. مجموع این یافته‌ها نشان می‌دهد مطلوبیت فرزند تابع مستقیمی از عوامل اقتصادی نیست. البته تحلیلی درباره تمایز مطلوبیت تعداد فرزند و عاملیت افراد به فرزندآوری مطرح است که بیان می‌دارد، مطلوبیت لزوماً به معنای رفتار افراد در واقعیت نیست و افراد در واقعیت بر اساس شرایط واقعی که اقتصاد نقش مهمی در آن دارد، تصمیم می‌گیرند؛ اما نکته مهم این است که آیا مردم در پاسخ به این پرسش که «فرزند مطلوب شما چه تعداد است؟» چقدر بین مطلوبیت ذهنی و رفتار واقعی خود تمایز می‌گذارند و آیا به لحاظ ناخودآگاه وضعیت موجودیستی افراد در بیان تعداد مطلوب فرزند اثرگذار نیست؟ همانطور که افراد در بیان سن مطلوب ازدواج، به صورت ذهنی سن واقعی آمادگی برای شروع زندگی را بیان می‌کنند، در بیان تعداد مطلوب فرزند بر اساس وضعیت خود و امکان فرزندآوری خود اعلام نظر می‌کنند. مضاف بر اینکه در پرسش تمایل به فرزندآوری حدود ۵۱ درصد از افراد پاسخ «بلی» داده‌اند و این تمایل در بین افراد با هزینه پایین‌تر زندگی بیشتر است. بنابراین، می‌توان گفت افراد در وضعیت اقتصادی بهتر، لزوماً فرزند بیشتر را انتخاب نمی‌کنند.

تصورات فردی

موانع دیگری در زمینه تحولات فرهنگی در جامعه نیز بر رشد جمعیت تأثیرگذار بوده است؛ به‌گونه‌ای که در پیمایش ملی خانواده، چهارده مورد به‌عنوان مهم‌ترین مشکلات و محدودیت‌ها برای داشتن فرزند برای پاسخگویان ذکر شده است. به جز مورد سوم (از پس هزینه‌های آن بر نمی‌آیم)، دیگر موانع اولویت‌گذاری شده مرتبط با نظام فرهنگی و انتخاب‌های فرهنگی و ارزشی افراد هستند که می‌توان به «بسرایی آینده فرزندانم نگرانم» با حدود ۶۸ درصد، «سخت بودن تربیت فرزندان» با حدود ۶۲ درصد، «فرزند زیاد را مناسب نمی‌دانم» با حدود ۵۳ درصد اشاره داشت.

اهمیت اقتصاد

بررسی متغیرهای زمینه‌ای در بررسی شاخص‌های مرتبط با فرزندآوری در پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان (موج چهارم) نشان می‌دهد، حدود ۵۰ درصد پاسخگویان، دو فرزند را تعداد مطلوب فرزند برای خانواده عنوان کرده‌اند. نکته قابل توجه در این پیمایش کاهش تعداد فرزندان مطلوب با افزایش هزینه خانوار است؛ به‌گونه‌ای که با افزایش هزینه خانوار از (۳ تا کمتر از ۹ میلیون تومان) به (بیشتر از ۱۸ میلیون تومان)، مطلوبیت سه فرزند از ۲۱ درصد به ۱۶/۷ درصد رسیده و مطلوبیت چهار فرزند نیز از ۱۵/۹ درصد به ۱۱/۵ درصد رسیده است. به عبارتی، می‌توان گفت با بهبود وضعیت اقتصادی خانواده مطلوبیت تعداد فرزندان بیشتر از دو، کمتر شده است. این داده نشان می‌دهد عوامل اقتصادی تعیین‌کنندگی اصلی را در نگرش نسبت به فرزندآوری ندارد و عوامل دیگری نیز بر فرزندآوری خانواده‌ها اثرگذار است.

وضعیت شغلی

نکته دیگری که این گزاره را تأیید می‌کند، تمایز مطلوبیت تعداد فرزندان از حیث وضعیت شغلی است؛ به‌گونه‌ای که نگرش افراد شاغل و بیکار در مطلوب دانستن تک فرزندی، دو فرزندی

اقتصادی چقدر است؟ آیا می‌توان رفتار جامعه از حیث فرزندآوری را ماحصل تحولات فرهنگی جامعه دانست؟ جایگزینی و تغییرات در ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی یکی از موانع فرزندآوری است؛ متأسفانه در سال‌های گذشته شاهد این هستیم که تحولات فرهنگی از الگوی شرقی به سمت الگوی غربی در حال جابه‌جایی است و این تحول در عرصه‌های گوناگون زندگی و زیست افراد از جمله تحولات خانواده اثرگذار بوده است؛ به‌گونه‌ای که الگوهای همسرگزینی، مطلوبیت‌های خانوادگی از قبیل سن ازدواج، الگوهای انتخاب همسر، فرزندآوری، جایگاه خانواده و دیگر موضوعات سبک زندگی را تحت تأثیر خود قرار داده است. بنابراین، نقطه مرکزی تحولات فرهنگی ایران، تغییر سبک زندگی و رشد فردگرایی و به تبع آن کاهش ارزش‌های خانوادگی است.

نسبت دین‌داری و فرزندآوری

بین دین‌داری افراد و فرزندآوری نسبت مساوی برقرار است. نتایج یک بررسی نشان می‌دهد، هرچه میزان دین‌داری بالاتر باشد، سکولارشدن جامعه پایین‌تر، فردگرایی پایین‌تر و ارزش‌های خانوادگی بالاتر و میزان باروری نیز بالاتر خواهد بود. در این بررسی که در سال ۱۳۹۳ صورت گرفته است، ۲۸ استان کشور براساس شاخص‌های مذکور رتبه‌بندی شده‌اند و در میان متغیرهای عنوان شده، فردگرایی بیش از بقیه بر نرخ باروری اثرگذار بوده است. این تبیین در جوامع غربی نیز مورد تأیید بوده است؛ به‌گونه‌ای که «الستق» و «وندکا» نیز تبیین‌های مبتنی بر عاملیت اقتصاد بر تغییرات نرخ باروری را ناکافی دانسته و تفسیرهای مرتبط با تغییرات فرهنگی را در این زمینه مؤثرتر می‌دانند. از نظر آنها تغییرات در میزان باروری در اروپا محصول تغییراتی است که در حوزه ارزش‌های خانواده، فردگرایی و دین‌داری رخ داده است. در نتیجه، می‌توان گفت تحولات فرهنگی جامعه عامل بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای در نگرش و در نهایت رفتار مردم نسبت به موضوع فرزندآوری است.

احسان بهاری

خبرنگار

در سیم‌ام اردیبهشت ۱۳۹۳، رهبر معظم انقلاب «سیاست‌های کلی جمعیت» را ابلاغ فرمودند. دو سال بعد، یعنی در سیزدهم شهریور ۱۳۹۵، «سیاست‌های کلی خانواده» نیز از طرف معظم‌له ابلاغ شد تا دامنه گسترده‌ای از تشکیل و تحکیم خانواده تا افزایش فرزندآوری و استحکام نظام خانواده شکل بگیرد. این دو ابلاغیه راهنمای حرکت جامعه شد تا قوت زیربنایی آن بتواند به رشد فرزندآوری نیز کمک کند. این روزها با گذشت هشت سال از این ابلاغ و بیش از سه سال از تصویب قانون جوانی جمعیت و تشکیل ستاد ملی جمعیت، همچنین در پی تأکید رهبر فرزانه انقلاب به «دکتر ظفرقندی» وزیر بهداشت دولت چهاردهم به‌نظر می‌رسد در پله نخست برنامه‌های جوانی جمعیت هستیم.

باتوجه به تأکید رهبر معظم انقلاب به وزیر بهداشت دولت چهاردهم مبنی بر تلاش برای پیگیری مسئله فرزندآوری و برطرف کردن مشکلات این حوزه، یادداشت پیش‌رو به رشته تحریر درآمده است.

رهبر معظم انقلاب خطاب به دکتر ظفرقندی فرمودند: «من از آقای دکتر ظفرقندی، وزیر محترم بهداشت، جداً می‌خواهم ایشان روی این مسئله شخصاً تکیه کنند، دنبال کنند این موضوع را؛ یعنی واقعاً بروید دنبال این قضیه و نگذارید این موانع تولیدمثل و ولادت - که متأسفانه زیاد هم هست - ادامه پیدا کند و بر اینها کاملاً تسلط پیدا نکنند.»

مسئله چیست؟

فهم دقیق مسئله و حرکت به سمت رفع موانع، دو بال مقابله با چالش جمعیتی کشور است. بنابراین، باید دید که در مسئله فرزندآوری سهم تغییر و تحولات فرهنگی در کنار چالش‌های

آرزو نوروز جم

خبرنگار

جنگ عراق علیه ایران تازه تمام شده بود، سازکار سازندگی و سیاست‌گذاری‌ها برای تغییر و تحول در جامعه ایران چرخش به تندی می‌چرخید و قرار گذاشته شده بود که ایران پس از آسیب‌های ناشی از جنگ تحمیلی هشت ساله، روندی رو به رشد و پیشرفت را تجربه کند. همان سال‌ها به یک‌باره حرف از یک شعار جدید در میان مردم دهان به دهان چرخید و بر در و دیوار شهر نصب شد؛ شعاری که از آینده‌ای پر از رفاه و آرامش خبر می‌داد، به شرط داشتن فرزند کمتر!

«فرزند کمتر، زندگی بهتر»، به یک الگو و راه و رسم خانواده‌ها به ویژه زوج‌های جوان تبدیل شد. این سیاست تا سال‌ها در بین همه مردم ایران به یک اصل خدشه‌ناپذیر تبدیل شد؛ اصلی که حالا در قرن جدید شمسی، با وجود هشدارها جزء انتخاب‌های زوج‌های جوان است.

اصلی که یکی از سدهای منسوخ شدن آن

اشتباه دیگران را تکرار نکنیم!

مشکلات اقتصادی و معیشتی است. در این باره باید گفت، بی‌تردید سسختی‌های اقتصادی در تصمیم برای تشکیل خانواده‌های کوچک مؤثر هستند؛ اما یادمان نرود که کارشناسان بارها هشدار داده‌اند که کم شدن جمعیت اتفاقی آسیب‌زا و جبران‌ناپذیر است و پیامدهای آن، بی‌شک بیش از بالا رفتن هزینه‌های زندگی برای مردم مشکل‌آفرین خواهد شد.

◆ نگرانی‌های پدرا نه

دهه ۷۰ در ایران هم‌زمان شد با نهادینه کردن این باور به جامعه که اگر تعداد فرزند کمتر باشد، آینده‌ای بهتر در انتظار ما خواهد بود؛ با این سیاست، ترمز رشد جمعیت کشیده شد. با ورود به دهه ۸۰ شمسی و بالا رفتن میانگین سنی جمعیت و همچنین کاهش زاد ولد، زنگ‌های هشدار به صدا در آمد! زنگ هشداري که اگر هر چه سریع‌تر فکری به حال میزان رشد جمعیت نشود، قطعاً بحرانی بزرگ، پیش روی توسعه کشور خواهد بود.

پیش‌بینی‌ای که البته خیلی زود محقق شد و تمایل نداشتن خانواده‌ها به بالا بردن میزان تولد و

دکتر زهره سادات لاجوردی عضو کمیسیون فرهنگی مجلس

در گفت‌وگو با صبح صادق

اقتدار ملی را جمعیت جوان رقم می‌زند!

شده است؛ چنانکه براساس آماري که این عضو کمیسیون فرهنگی به آن استناد کرد، پیش از اجرای قانون مجلس شاهد کاهش ۱۷۰ هزار مولید به صورت سالانه بودیم؛ اما در حال حاضر کاهش مولید سالانه به عدد ۱۷ هزار رسیده است.

لاجوردی درباره آثار مثبت قانون جوانی جمعیت افزود: «با اجرای این قانون به درصد مولید سوم به بعد نیز افزوده شده است؛ به‌شکلی که تولد فرزند سوم ۹ درصد، تولد فرزند چهارم ۲۸ درصد و تولد فرزند پنجم ۵۱ درصد افزایش یافته است. همچنین، طبق اعلام رسمی سازمان ثبت احوال، نرخ باروری کلی پس از هفت سال کاهش حدود ۲۰ درصدی، در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل خود ثابت مانده و نرخ باروری مادران ۳۵ سال به بالا افزایش ۱۵ درصدی پیدا کرده است. در مجموع این آمار حاکی از موفقیت سیاست‌های جمعیتی و اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده است.»

این نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی با اشاره به تأکید رهبر معظم انقلاب بر موضوع جوانی جمعیت، این مسئله را یک اصل مهم و اساسی برای پیشرفت کشور دانسته و می‌گوید: «کشور ما از یک سودارای پهنه جغرافیایی وسیع و منابع طبیعی و معدنی فراوانی است و از سوی دیگر موقعیت جغرافیایی و سیاسی ایران در خاورمیانه و جهان اسلام ما را در شرایط ویژه‌ای قرار داده که بهره‌برداری و بهره‌مندی از این مواهب، حراست و حفاظت از کشور و پیمودن مسیر پیشرفت همه جانبه جز با دارا بودن جمعیت مناسب و برخورداري از رشد متناسب نسل‌های جدید و جوان ممکن نخواهد بود.»

لاجوردی تداوم کاهش جمعیت را عامل اصلی کاهش اقتدار ملی دانست و تأکید کرد: «این مسئله کشور را با چالش‌های نوظهوری، مانند بحران بپری، افت کمی و کیفی نظام خانواده، افزایش زنان سرپرست خانوار، کمبود با فقدان نیروی کار کافی و معضلات اقتصادی وابسته به آن، کمبود با فقدان امکانات پزشکی و بهداشتی ویژه سالمندان، و انواع آسیب‌ها در حوزه‌های گوناگون مواجه می‌کند.»

به اعتقاد او رهبر معظم انقلاب را می‌توان نخستین مقام رسمی کشور دانست که درباره روند خطرناک کاهش باروری و پیامدهای آن هشدارهای متعددی را به مسئولان و مردم گوشزد کردند: «همین علم و وقوف رهبر معظم انقلاب بر نقش ایجابی عامل جمعیت در پیشرفت متوازن و همه‌جانبه کشور و نیز اثر غیرقابل انکار مؤلفه‌های جمعیتی بر اقتدار ایران و نشاط اجتماعی و ملی، و از طرفی فرصت کوتاه برای استفاده از پنجره طلایی جمعیت، موجب شد رهبری در اولین دیدار با اعضای دولت چهاردهم با اشاره به برخی وزرای مؤثر در اجرای قانون، بر اهمیت این موضوع و لزوم تداوم مسیر طی شده در دولت سیزدهم تأکید کنند؛ زیرا هر نوع کوتاهی یا کاستی و سستی در اجرای قانون جوانی جمعیت و سایر سیاست‌های تشویقی یا کارکردهای سلیقه‌ای با تغییر دولت و مسئولان اجرایی می‌تواند منجر به رکود یا شکست مسیر فعلی و از دست رفتن فرصت‌های طلایی ما گردد.»

لاجوردی در پایان این نکته را یادآور شد: «سیاست «فرزند کمتر» با کار فرهنگی سنگین و مستمر به نتیجه مطلوب آن زمان رسید؛ اما متأسفانه در بحث افزایش جمعیت نقش مؤلفه‌های فرهنگی آن طور که باید و شاید شناخته و ارجح نهاده نشده است، در حالی که باید حداقل پس از یک سال از تصویب قانون جوانی جمعیت، پیوسته‌های فرهنگی برای خانواده‌های دارای شرایط مختلف اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی تهیه می‌شد.»

بیشتر از آن رغبت نداشتن برای ازدواج، ایران را در آستانه ورود به دنیای پیرها قرار داد؛ همان راهی که سال‌ها پیش کشورهای چون کره، آلمان و بسیاری از کشورهای اروپایی، آن را رفته‌اند و با مصائب آن رویه‌رو هستند.

رهبر معظم انقلاب در چند سال گذشته بارها درباره سیاست‌گذاری‌های اشتباه برای کنترل جمعیت به مسئولان هشدار داده‌اند و درباره روند پیری کشور ابراز نگرانی کرده‌اند؛ البته این اتفاق فقط ویژه ایران نیست و بلای پیری جمعیت گریبان بسیاری از کشورها را، چه کشورهای توسعه‌یافته و چه کشورهایایی که در ابتدای راه توسعه‌یافتگی هستند، گرفته و برای اقتصاد بسیاری از کشورها در درس‌ساز شده است.

◆ مسیر غلط

رهبر معظم انقلاب پیشتر در سخنان‌شان خطاب به مردم و البته مسئولان کشور گوشزد کرده‌اند که تلاش برای کوچک کردن خانواده، یک سیاست کلی است که دشمن آن را برنامه‌ریزی و تلاش کرد نسخه ایرانی شده آن برای کشور ما تجویز شود. ایشان فرمودند:

«ما در داخل جامعه خودمان مسائلی داریم که جنبه سیاسی ندارد، اما برای جامعه جنبه حیاتی دارد؛ فرض کنید مسئله زاد و ولد یا مسئله جوانی جمعیت که یک مسئله حیاتی است. افرادی از دشمنان ملت ایران نشسته‌اند در یک گوشه‌ای از دنیا، برنامه‌ریزی کرده‌اند که نگذارند جمعیت ایران افزایش پیدا کند؛ بالاخره یک کشوری با این همه امکانات مادی و منابع و موقعیت راهبردی جغرافیایی و مانند این حرف‌ها، با این جمعیت بااستعدادی که کشور ما دارد، حالا مثلاً ۱۵۰ میلیون یا ۲۰۰ میلیون هم جمعیت داشته باشد! این یک خطر بزرگی است برای‌شان؛ [لذا برنامه دارند که] باید جلوی این گرفته بشود. ما چند سال قبل از این، آمار کشور را که می‌دادیم، می‌گفتیم فلان درصد از جمعیت کشور –یک درصد بالای– جوانند؛ امروز آن [جوری] نیست، امروز کم شده. چنانچه این کم بشود و کشور تبدیل بشود به یک کشور پیر، دیگر پیشرفتی ندارد؛ این نقشه دشمنان است. بنده یک وقتی در سخنرانی عمومی به همه ملت عرض کردم، گفتم بنده خودم جزء کسانی هستم که اشتباه کردند، در دهه ۷۰ این

گفت‌وگوی صبح صادق با فاطمه محمدی سیاست‌پژوه حوزه‌های اجتماعی زنان و خانواده

درباره ریشه‌های کاهش میزان رشد جمعیت

خانواده محور را فراموش کردیم!

فاطمه عسکری نیا

خبرنگار

برای پاسخ به این پرسش که چرا میزان رشد جمعیتی کشور، مسیر متفاوتی را از سال‌های قبل پیش گرفته و تهدید پیری جمعیت بر کشور سایه انداخته است، بی‌شک باید ریشه‌های اجتماعی و جامعه‌شناختی این پدیده را واکاوی کنیم؛ از این رو و برای بررسی ریشه‌های اجتماعی این تهدید با «فاطمه محمدی» سیاست‌پژوه حوزه‌های اجتماعی زنان و خانواده گفت‌وگو کردیم که در ادامه شرح آن را می‌خوانید.

«اجرای طرح‌های فرزندآوری و سیاست‌های افزایش جمعیت، اگر خانواده محور نباشند، با شکست رویه‌رو خواهند شد.»
«فاطمه محمدی» سیاست‌پژوه حوزه‌های اجتماعی زنان و خانواده با بیان این مطلب می‌گوید: «نمی‌توان در حالی که برای آسان‌سازی روند ازدواج جوان‌ها تصمیم نگرفته‌ایم، نسبت به طراحی و اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های حمایتی از فرزندآوری آن هم از فرزند دوم به بعد اقدام کرد.»
محمدی تأکید می‌کند: «اولین و مهم‌ترین ایرادی که به طرح‌های افزایش جمعیت و فرزندآوری می‌توان گرفت، تمرکز تمام این طرح‌ها و سیاست‌گذاری‌ها روی «فرزند دوم» خانواده‌هاست. این در حالی است که ما در گام نخست تشکیل خانواده برای جوان‌ها با چالش رویه‌رو هستیم.»

این کارشناس حوزه خانواده با بیان اینکه «چطور می‌توانیم بدون آسیب‌شناسی و مطالعه وضعیت پیش‌روی جوان‌های در سن ازدواج، با راهکار تولد فرزند دوم در خانواده‌ها موضوع رشد جمعیت را سامان دهیم؟»، می‌گوید: «باید بپذیریم در گام نخست، یعنی تشکیل خانواده و رفع دغدغه‌های موجود در این بخش موفق عمل نکرده‌ایم، اکنون با جوانان در معرض ازدواجی رویه‌رو هستیم که حتی فکر تشکیل خانواده را هم ندارند!»

این جامعه‌شناس با بیان اینکه «راه برون‌رفت از چالش جمعیتی، آسان‌سازی روند ازدواج جوان‌هایی است که امروز در سن ازدواج قرار دارند»، اضافه می‌کند: «ما امروز باید راهکارهایی را برای افزایش جمعیت کشور پیشنهاد دهیم که با ساختار کلی کشور و شیوه حکمرانی ما همسویی داشته باشد.»
محمدی در ادامه با اشاره به اینکه «نمی‌توانیم دستوری، خواهشی و تمینایی برنامه‌ها را پیش ببریم»، می‌افزاید: «تصمیم‌گیری برای فرزندآوری وابسته به شرایط پیش‌روی زندگی زن و مرد به عنوان یک زوج است و این زوج باید آقدر از لحاظ روحی، عاطفی و خانوادگی تأمین باشند که بتوانند با خیالی آسوده نسبت به فرزندآوری اقدام کنند.»

به گفته او خانواده‌های ایرانی، سنتی هستند و مانند نسل‌های گذشته با عشق ورزیدن به هم، نگاه امیدوارانه‌ای به آینده دارند: «پدر و مادر ایرانی به شدت دغدغه فرزندانشان را دارند، همان شکلی که نسل‌های گذشته‌شان بودند، بنابراین نمی‌توان از پدر و مادری که وضعیت اقتصادی مطلوبی را پیش رو ندارد، توقع داشت برای فرزندآوری اقدام کنند. ما نمی‌توانیم خانواده محوری را در نظام اجتماعی پیاده نکنیم، اما از طرف دیگر بر سیاست‌های جمعیتی و فرزندآوری اصرار کنیم.»

این جامعه‌شناس با تأکید بر اینکه «دولت برای حل مسئله رشد جمعیت باید در مسیر خانواده محوری حرکت کند و

مسئله را مطرح کردند، این را دنبال کردند. خب! شروع کار شروع خوبی بود، لکن ادامه‌اش غلط بود؛ این کار غلط را نباید انجام می‌دادیم. حالا این یک مسئله اجتماعی است، باید به مردم گفته شود.»

◆ کافی نیست

الگوهای آماری در ایران شرح خوشحال‌کننده‌ای از تلاش‌های سیاست‌گذاران این عرصه برای جلوگیری از رشد پیری جمعیت در کشور نمی‌دهد. به دنبال اعلام نگرانی‌های رهبر معظم انقلاب برای جلوگیری از ورود کشور به سالمندی و پایین آمدن نرخ رشد و ناترازی‌هایی که در آینده گریبان اقتصاد و توسعه کشور را خواهد گرفت، دولت و مجلس تلاش کردند طی این چندسال با ارائه بسته‌های تشویقی اقتصادی و وضع «قانون جوانی جمعیت» روندهای جمعی را تغییر دهند، تلاش‌هایی که اگرچه تغییراتی را در آمارها ایجاد کرد، اما باید گفت، همچنان میزان رشد جمعیت با وضعیت مطلوب فاصله بسیار دارد و امروز به اقدامات جدی‌تر و سیاست‌گذاری‌های مؤثرتر نیازمند هستیم

تقویم انقلاب

پاکسازی‌ها و استقرار امنیت

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

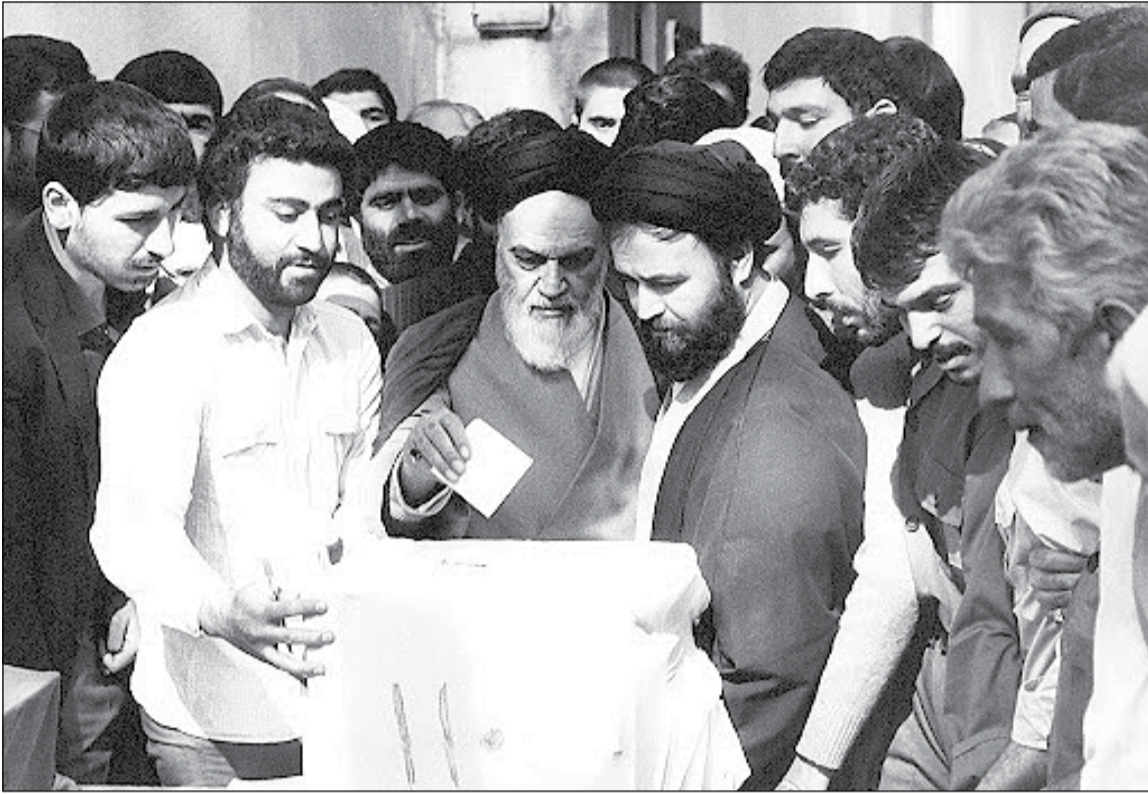

از اواخر مهرماه سال ۱۳۶۱، کم‌کم امنیت عمومی بر کشور حاکم شد. بسیاری از موانع عبور و مرور خیابانی جمع‌آوری شد و روند پاکسازی در تهران سرعت بیشتری گرفت و در برخی از شهرهای مرزی و استان‌هایی، چون کردستان و آذربایجان غربی هم در دستور کار قرار گرفت. البته برخی مشکلات سازمانی و اداری بین نهادها و ارگان‌های رسمی همچنان وجود داشت؛ به ویژه آنکه واحدهای تابعه این سازمان‌ها نیز که در سه استان آذربایجان غربی، کردستان و کرمانشاه مستقر بودند، با یکدیگر چندین هماهنگی نبودند و اقدامات مربوط به جنگ شهری و ضد شورشگری، اغلب با سیاست‌های محلی فرماندهان استان اجرا می‌شدند. به این ترتیب، برای ایجاد هماهنگی بیشتر در برخورد با گروه‌های شورشی و برقراری امنیت در مناطق کردنشین ایران، قرارگاه حمزه سیدالشهدا با تلاش سپاه و ارتش و ژاندارمری جمهوری اسلامی در ارومیه، مرکز استان آذربایجان غربی تأسیس شد. «سردار حاج‌حسین رستگاری» در کتاب خاطرات خود در این زمینه آورده است:

«در سال ۱۳۶۱ سلسله عملیات‌های هدفمند را با توجه به تأثیری که هم در منطقه و هم روی جمعیت داشت، با تدبیر و اندیشه بهتری دنبال کردیم. اولین عملیات ما در سال ۱۳۶۱ در مناطق کردنشین در روزهای اول این سال بود؛ چون در سال ۱۳۶۰ نتوانسته بودیم ضدانقلاب را به‌طور کامل از بوکان بیرون کنیم، به همین دلیل در سیزده روز عید، باهدف پاکسازی محورهای عمقی بوکان عملیات اجرا کردیم. ضد انقلاب فکر نمی‌کرد که ما چنین توانی داشته باشیم، اما دو یا سه عملیات در سمت شرق و غرب بوکان انجام دادیم که همگی با موفقیت همراه بودند. در این عملیات‌ها عده‌ای از نیروهای ضدانقلاب کشته و تعدادی اسیر شدند و شمار زیادی از آنها هم از اطراف بوکان و میان‌دوآب آمدند و تسلیم شدند.»

در ابتدای این مبحث به پیچیدگی پاکسازی اشاره شد که در اینجا نمونه‌ای از آن را ذکر می‌کنیم. آن زمان ضدانقلاب روی ارتفاعات مستقر شده بود و در نقطه بالای ارتفاعات، تیربار دوشکا مستقر کرده بود و هر تحریکی را رصد می‌کرد؛ لذا رزمندگان مجبور می‌شدند با استفاده از بالگرد هوانیروز منطقه را تحت کنترل بگیرند. سردار رستگاری در خاطراتش در این باره می‌گوید: «در هلیکوپتر ۲۱۴ بودم. سنکر ضدانقلاب را شناسایی کردیم و به طرف آنها رفتیم و با چند بار رفت و برگشت توانستیم سنکر گروه‌های ضد انقلاب را با راکت منهدم کنیم.» نیروهای رزمنده پیاده که در فاصله ۱۰۰ متری با ضد انقلاب بودند، وقتی انهدام سنکر‌ها را مشاهده کردند، به‌وجود آمدند و کارشان را با روحیه خیلی بالا ادامه دادند؛ اما در این بین حادثه ناگواری هم رخ داد و آن، اینکه دورزمنده به‌مین‌هایی برخورد کردند که ضدانقلاب اطراف سنکر هایش مین‌گذاری کرده بود. طی این حادثه یکی از آنها شهید شد و دیگری جانباز شد که هم اکنون در قید حیات است. آنچه در پاکسازی‌ها مهم بود، مقاومت رزمندگان و سرعت و تسلسل عملیات‌ها بود که ضدانقلاب را وحشت‌زده و دیگران را به‌تازده کرده بود.

انتخابات در انحصار هیچ کس نیست!

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

یکی دیگر از باورهای مردمسالارانه حضرت امام (ره) که در کلام ایشان نیز تجلی یافته بود، این بود که امام (ره) سیاست را متعلق به همه اقشار جامعه می‌دانستند، نه قشری خاص. اینگونه نبود که از نگاه ایشان حق دخالت سیاست مختص دانشگاهیان یا حوزویان یا بازاریان و سرمایه‌داران یا روشنفکران و خارج رفته‌ها باشد. از نگاه ایشان، همه ملت ایران از زن و مرد، پسر و جوان حق دارند در چارچوب قانون، در سیاست دخالت کرده و برای امور کشور تصمیم بگیرند. به واقع، در نگاه ایشان، نظام اسلامی نظامی طبقاتی و متعلق به قشر خاصی نیست که در آن از جایگاه ممتازی برخوردار باشد. سیاست و سیاست‌ورزی هر چند کاری تخصصی است که هر که بیشتر تلاش علمی کرده باشد، با آگاهی و بصیرت و دقت بیشتری تشخیص و تصمیم خواهد گرفت، اما امری عمومی و متعلق به همه اقشار جامعه بوده و ممنوعیت و انحصاری در آن وجود ندارد.

بزرگ‌مرد تاریخ ایران زمین در آستانه انتخابات مجلس خبرگان رهبری با صراحت اعلام می‌دارند: «حرف ما این است که نه تنها روحانی، همه قشرها باید در سیاست دخالت بکنند. سیاست یک اثری نیست که مال دولت باشد، یا مال مجلس باشد، یا مال افراد خاصی باشد. سیاست معنایش همین وضع آن چیزهایی که در یک کشور می‌گذرد، از حیث اداره آن کشور، همه اهالی این کشور در این معنا حق دارند. خانم‌ها حق دارند در سیاست دخالت بکنند، تکلیف‌شان این است، روحانیون هم حق دارند در سیاست دخالت بکنند، تکلیف آنهاست، دین اسلام یک دین سیاسی است که همه چیزش سیاست است، حتی عبادتش.»

حضرت امام (ره) در عباراتی حکیمانه در برابر جریان انحرافی که در آستانه انتخابات دوم مجلس مدعی شده بود از آنجا که در اسلام، سیاست امری تخصصی است، تنها اسلام‌شناسان باید در آن دخالت کرده و دیگران باید از آنها تبعیت کنند، چنین هشدار می‌دهند: «همان طوری که مکرر من عرض کرده‌ام و سبب این هم گفته‌ام، انتخابات در انحصار هیچ کس نیست، نه در انحصار روحانیون است، نه در انحصار احزاب است، نه در انحصار گروه‌هاست. انتخابات مال همه مردم است. مردم سرنوشت خودشان دست خودشان است و انتخابات برای تأثیر سرنوشت شما

منتخب مردم در مجلس خبرگان با صراحت خطاب به آنان می‌گویند: «اکثریت هر چه گفتند آرای ایشان معتبر است ولو به خلاف، به ضرر خودشان باشد. شما ولی آنها نیستید که بگویید که این به ضرر شماست ما نمی‌خواهیم بکنیم. شما وکیل آنها هستید؛ ولی آنها نیستید. بر طبق آن طوری که خود ملت مسیرش هست. شما هم خواهش می‌کنم از اشخاصی که ممکن است یک وقتی یک چیزی را طرح بکنند که این طرح برخلاف مسیر ملت است، طرح نکنند از اول، لازم نیست، طرح هر مطلبی لازم نیست. شما آن مسائلی که مربوط به وکالت‌تان هست و آن مسیری که ملت ما دارد، روی آن مسیر راه را بروید، ولو عقیده‌تان این است که این مسیری که ملت رفته خلاف صلاحش است. خوب، باشد. ملت می‌خواهد این طور بکند، به ما شما چه کار دارد؟ خلاف صلاحش را می‌خواهد. ملت رای داده؛ رای که داده متبع است.»

که در صدها سال توطئه‌شان این بود که باید روحانیون و مذهب از سیاست جدا باشد و استفاده‌های زیاد کردند و ماضی‌های زیاد از این بردیم، الان هم گرفتار ضررهای او هستیم. حالا دیدند آن شکست خورد، یک نقشه دیگر کشیدند، و آن این است که انتخابات حق مجتهدین است، انتخابات یا دخالت در سیاست حق مجتهدین است. دانشگاهی‌ها بدانند این را که همان طوری که یک مجتهد در سرنوشت خودش باید دخالت کند، یک دانشجوی جوان هم باید در سرنوشت خودش دخالت کند. فرق مابین دانشگاهی و دانشجو و مثلاً مدرسه‌ای و اینها نیست، همشان با هم هستند. اینکه در دانشگاه رفتند و یک همچو مطلبی را گفتند، این یک توطئه‌ای است برای اینکه شما جوان‌ها را مایوس کنند.»

در جریان انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی نیز بار دیگر شاهد تعابیر ناب و اظهارات مردمسالارانه حضرت امام (ره) هستیم که به صراحت بر اعتبار رأی اکثریت مردم تأکید کرده و ولایتی را در عرصه سیاسی برای ملت نمی‌پذیرند. ایشان در دیدار با نمایندگان

ملت است. از قراری که من شنیده‌ام در دانشگاه بعضی از اشخاص رفته‌اند گفته‌اند که دخالت در انتخابات، دخالت در سیاست است و این حق مجتهدین است. حالا می‌گفتند که مجتهدین در سیاست نباید دخالت بکنند، این منافی با حق مجتهدین است، آنجا شکست خوردند حالا عکسش را دارند می‌گویند. این هم روی همین زمینه است، اینکه می‌گویند انتخابات از امور سیاسی است و امور سیاسی هم حق مجتهدین است هر دوش غلط است. انتخابات سرنوشت یک ملت را دارد تعیین می‌کند. انتخابات بر فرض اینکه سیاسی باشد و هست هم، این دارد سرنوشت همه ملت را تعیین می‌کند، یعنی اتحاد ملت سرنوشت زندگی‌شان در دنیا و آخرت منوط به این انتخابات است. این این‌طور نیست که انتخابات را باید چند تا مجتهد عمل کنند. این معنی دارد که مثلاً یک دوستی تا مجتهد در قم داشتیم و یک صد تا مجتهد در جاهای دیگر داشتیم، اینها همه بیایند انتخاب کنند، دیگر مردم بروند کنار؟! این یک توطئه‌ای است که می‌خواهند همان طوری

حافظه

معدن نیشگر!

نگاهی به استقلال جامائیکا، مهم‌ترین مستعمره انگلستان

به نسبت بهتر شد. تولید موز در جامائیکا موجب کاهش وابستگی به نیشگر شد. در ۱۹۵۳، جامائیکا به خودگردانی داخلی دست یافت و در سال ۱۹۵۸، به عضویت فدراسیون هند غربی درآمد. در سال ۱۹۶۱، رهبر حزب کارگر ناسیونالیست جامائیکا، «آلکساندر بوستانمته» جدایی از فدراسیون هند غربی و رسیدن به استقلال کامل را تقاضا کرد. پس از آن در جامائیکا همه‌پرسی برگزار شد و همه ساکنان جزیره به استقلال رأی دادند و ۶ اگوست ۱۹۶۲، جامائیکا از بریتانیا اعلام استقلال کرد؛ اما همچنان عضو اتحادیه کشورهای همسود (مشترک‌المنافع بریتانیا) است. بیشتر جمعیت امروزی آن از نسل بردگان سیاه‌پوست آفریقایی هستند. جامائیکا پس از ایالات متحده آمریکا و کانادا، سومین کشور پرجمعیت انگلیسی‌زبان در قاره آمریکاست.

بی‌شک، اصلی‌ترین و مهم‌ترین مستعمره انگلیسی کارائیب، «جامائیکا» بود. در سال ۱۴۹۴، «کریستف کلمب» دریانورد اسپانیایی به جامائیکا وارد شد و نام آن را «سانتیاگو» گذاشت. از اوایل قرن ۱۶، سیل مهاجرت اسپانیایی‌تباران به جامائیکا آغاز شد. تسخیر آن به دست انگلیسی‌ها در سال ۱۶۵۵، با سازماندهی گروهی برای حمله به کارائیب اسپانیا آغاز شد که پس از توقف در باربادوس، آنتیگوآ، نویس و سنت کیتس، ۵۷ کشتی و ۱۳ هزار نیرو گرد آورد. هدف تسخیر «سانتودومینگو» بود؛ اما با توجه به مقاومت‌های موجود، جامائیکا انتخاب شد که متروک مانده بود و در نهایت پایتخت آن «سن‌تیگو دلا گاما»، ۱۷ می سال ۱۶۵۵ سقوط کرد. رشد جزیره به لطف کشتزارهای عظیم نیشگر سبب شد تعداد ساکنان آن در اواخر قرن هفدهم، به ۷۵ هزار برده و ۸ هزار مستعمره انگلیسی برسد. وسعت کشتزارهای نیشگر جامائیکا در صورتی بهتر درک می‌شود که بدانیم میانگین ظرفیت آن در اواخر قرن هجدهم، ۱۸۰ برده بود؛ در حالی که در همان دوره میانگین ظرفیت ویرجینیا و مریلند به ۱۳ برده می‌رسید.

تصویب قانون لغو تجارت برده در سال ۱۸۰۷ و قانون آزادی بردگان در سال ۱۸۳۳ میلادی، موجب افت قیمت شکر در جامائیکا شد که در سال ۱۸۶۵، شورش‌هایی نیز در پی داشت. پس از اینکه جامائیکا به مستعمره پادشاهی بریتانیا درآمد، اوضاع اقتصادی

دهلیز

ملکه یک شبه!

مروری بر بخشش‌های بی‌در و پیکر فرح، همسر سوم محمدرضا پهلوی

وی افزون بر آن، مانند محمدرضا، به منظور کسب وجاهت بین‌المللی به سازمان‌ها و مؤسسات خارجی نیز کمک‌های فراوانی می‌کرد. همچنین در یک سند به دست آمده از دربار پهلوی، بذل و بخشش‌های فرح چنین روایت می‌شود: «در تاریخ ۱۹۷۳/۶/۲۳ علیا حضرت شهبانوی ایران تقاضای آقای pennien که رئیس کمیته ملی نویسندگان و هنرمندان فرانسه است، قبول فرمودند مبنی بر اینکه سالی هزار دلار به وی پرداخت شود. این مؤسسه حسابی در این بانک دارد؛ ولی این بانک دیگر با آقای pennien تماس ندارد. سؤال نموده که آیا علیا حضرت شهبانوی ایران از این بیه بعد نیز مرحمتی را خواهند فرستاد و آیا آدرس جدید کمیته ملی در دست می‌باشد یا خیر...»

«فرح پهلوی» همسر سوم محمدرضا، متأثر از تربیت فرنگی و سال‌ها اقامت در پاریس، بخش عمده‌ای از دوستانش را خارجی‌ها تشکیل می‌دادند. وی هنگامی که یک شبه از دانشجویی بی‌پول به ملکه ایران تبدیل شد، بسیاری از دوستان دوران تحصیل خود را به ایران دعوت کرد و آنها را به ثروت‌های کلان رساند. «حسین فردوست» در کتاب خاطرات خود در این باره نقل می‌کند: «نزدیکان فرح به یکباره اکثر مشاغل مهم کشور را به دست گرفته و اختلاس‌های هنگفتی انجام می‌دادند. فرح پهلوی به خاطر شخصیت نمایشی‌اش، به دنبال جلب توجهات و قرار گرفتن در کانون نگاه‌ها بود. دادن مبالغ هنگفت به نویسندگان خارجی برای نوشتن زندگینامه‌اش در همین راستا قابل توجهی می‌باشد. وی علاوه بر نویسندگان، از عکاسان و خبرنگاران مجلات خارجی نیز برای تهیه اخبار از وی و انعکاس اقداماتش شدیداً حمایت می‌کرد و به آنها هدایای نفیسی اعطا می‌نمود. فرح پهلوی برای بسیاری از مقامات خارجی به مناسبت‌های خاص هدایایی اعم از فرش، خاویار، سکه‌های طلا و... می‌فرستاد و یا در پاسخ بسیاری از نامه‌هایی که از خارج برای فرستنده آن تقدیم می‌کرد، فرح همانند محمدرضا در سفرهایش به خارج از کشور، لیست بلندبالایی از کالاهایی را که باید به خارجی‌ها اهدا کند با خود همراه می‌برد.

سیاست سرنوشت‌ساز

بازخوانی اهمیت دستاوردهای دفاعی به بهانه عملیات وعده صادق ۲

مصطفی قربانی
دکترای علوم سیاسی

عملیات غرورآفرین وعده صادق ۲ با تجهیزات دفاعی دانش‌بنیان بومی فرصتی است تا اهمیت دستاوردهای دفاعی جمهوری اسلامی ایران بازخوانی شود. این موضوع از آن رو اهمیت دارد که دشمنان با ناتوانی از سد کردن پیشرفت‌های دفاعی جمهوری اسلامی، به جنگ شناختی علیه این پیشرفت‌ها روی آورده و با دوگانه‌سازی میان این پیشرفت‌ها با منافع و معیشت مردم، درصدد تخریب آنها هستند. در متن پیش رو تلاش می‌شود با رویکردی تاریخی، اهمیت دستاوردهای دفاعی جمهوری اسلامی ایران بازخوانی شود.

ضعف دفاعی نقطه آغاز انحطاط ایران

آغاز انحطاط و ضعف ایران در دوره معاصر به زمانی برمی‌گردد که ایران در مقابل روس‌ها در دو جنگ متوالی شکست نظامی خورد و طی این، روس‌ها از برتری نظامی خود نه تنها برای کسب امتیازات اقتصادی از ایران تلاش کردند، بلکه ساخت سیاسی و دربار ایران را نیز به خود وابسته کردند. به‌دلیل ضعف در حوزه دفاعی است که یکی از کانون‌های اصلی نوسازی و اصلاحات در ایران چه در زمان عباس میرزا ولی عهد و چه بعد از او، همواره معطوف به ارتش و تقویت توان دفاعی بوده است. در واقع، عمده تلاش عباس میرزا آن بود که به یک توان دفاعی برسد که با اتکا به آن مانع تهاجم بیگانگان به ایران شود. شیوه‌ای که عباس میرزا برای این منظور برگزید و از سوی سردمداران نوسازی در ایران نیز ادامه پیدا کرد، دو رکن داشت: استخدام مستشاران خارجی و اعزام دانشجو به خارج برای یادگیری فنون نظامی و ساخت اسلحه.

می‌توان گفت این شیوه، یعنی اتکا به بیگانگان

برای تقویت توان دفاعی سبب شد که ایران در دوره معاصر (تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی) هیچ‌گاه به این مهم دست نیابد؛ زیرا استخدام مستشاران خارجی همواره بنیاد قابل اتکایی نبود. به بیان دقیق‌تر، تداوم ضعف دفاعی و اتخاذ راه‌های مبتنی بر نگاه به بیرون در هیچ برهه‌ای از تاریخ معاصر نتوانست پیام‌آور ایجاد توان دفاعی بازدارنده برای ایران باشد. به همین دلیل، با تداوم ضعف دفاعی در دوره معاصر، بیگانگان همواره با استفاده از ابزار نظامی یا تهدید به استفاده از آن، می‌توانستند دولت ایران را در برابر خود تسلیم کنند؛ روندی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی دگرگون شد.

با شکست ایران در برابر روسیه در دو جنگ متوالی، دو قرارداد گلستان و ترکمانچای بر ایران تحمیل شد. بر اساس این دو قرارداد، به‌ویژه ترکمانچای، روس‌ها بر اقتصاد ایران مسلط شدند و در واقع، با توجه به برتری نظامی خود در جنگ، از ایران امتیازات اقتصادی گرفتند و افزون بر حوزه نظامی و سیاسی، بر اقتصاد ایران نیز مسلط شدند، به‌گونه‌ای که در اثر این وضعیت، صنایع دستی و بومی ایران ورشکسته شد و ایران به انباری برای واردات کالا‌های مصنوعی روسیه و انگلیس تبدیل شد؛ زیرا شبیه امتیازاتی که روس‌ها از ایران گرفتند، انگلستان نیز به دلیل ضعف ایران (به‌ویژه بعد از شکست ایران در تصرف هرات) و رقابت با روسیه در ایران، امتیازاتی از ایران اخذ کرد.

تداوم همین ضعف دفاعی سبب شد تا روس‌ها به‌راحتی مجلس اول مشروطه را به تسوپ ببندند و در ادامه، با اولتیماتوم دادن به دولت ایران بابت اخراج مستشاران آمریکایی و سوندلی (مورگان شوستر و بالمارسن) از ایران که برای اداره گمرکات ایران به استخدام درآمده بودند، مجلس دوم مشروطه را نیز به تعطیلی کشاندند و همچنین، اندکی بعد، براساس قرارداد ۱۹۰۷، روس و انگلیس، ایران را میان خود تقسیم کنند. بنابراین، با وجود ضعف دفاعی، بیگانگان به‌راحتی قادر به دخالت در امور ایران و تعیین سرنوشت ملت ایران براساس خواست خود بودند.

ضعف در حوزه دفاعی در دوره پهلوی‌ها

ضعف در حوزه دفاعی در برهه‌های بعدی همچنان ادامه یافت و به نتایج مشابه منجر شد، به‌گونه‌ای که وقتی در جریان جنگ دوم جهانی، رضا شاه درصدد برآمد تا در برابر متفقین اندک استقلال عملی داشته باشد، آنها با توسل به حربه شاه را سرنگون و او را به آفریقای جنوبی تبعید کردند. جالب آنکه براساس گزارش‌های تاریخی، انگلیسی‌ها صرفاً با سه ستون نیرو از جنوب وارد ایران شلند و توانستند تا قلب تهران پیشروی کنند. جالب‌تر آنکه رضا شاه نیز بسا وقوف به ضعف دفاعی ایران، کانون نوسازی خود را ارتش قرار داده بود، اما این ارتش ناتوان‌تر از آن بود که در مقابل تهاجم متفقین دوام بیاورد.

مبتنی بر این ضعف (ها)، استفاده از حربه نظامی برای تسلیم دولت و ملت ایران در تمامی برهه‌های تاریخ معاصر حضور پر قدرت داشته است. در همین برهه مورد بحث، یعنی دوره پهلوی اول، وقتی انقلاب کمونیستی ۱۹۱۷ در روسیه پیروز شد، کمونیست‌ها اعلام کردند حاضرند تمامی ظلم‌هایی را که تزارها در حق همسایگان انجام داده‌اند، جبران کنند. در این زمینه، میان ایران و روس‌ها مذاکراتی شروع شد که به انعقاد قرارداد مودت ۱۹۲۱ میلادی منجر شد. با این حال، به دلیل ضعف دفاعی ایران، روس‌ها موادی را در این قرارداد گنجانده که عملاً به معنای نقض استقلال و تمامیت ارضی ایران بود. مطابق با مواد ۵ و ۶ این قرارداد، روس‌ها مقرر کرده بودند که اگر در داخل خاک ایران تهدیدی متوجه امنیت شوروی شود، آنها خود رأساً می‌توانند برای دفع تهدید اقدام کنند. بنابراین، آنها می‌توانستند هر چیزی را تهدید علیه خود تلقی کنند و از این حربه پیوسته به تهدید ایران دست بزنند. رضا شاه متوجه این ضعف شده بود، اما به دلیل نداشتن قدرت لازم، قادر به رفع آن نبود.

تداوم ضعف دفاعی در دوره پهلوی دوم سبب شد هم نهضت ملی شدن صنعت نفت با کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ شمسی به‌راحتی سرنگون

شود و هم بعد از کودتا، دولتی دست‌نشانده در ایران روی کار آید که جدی‌تر از دوره‌های گذشته، زنجیرهای وابستگی ایران به بیگانگان را مستحکم کند؛ زیرا در این برهه، هم دستگاه‌های نظامی و امنیتی، مانند ساواک با مدیریت بیگانگان در ایران ایجاد شد و هم با خرید هتگفت تسلیحات نظامی از خارج، اساس استقلال و حاکمیت ملی ایران بیش از گذشته بر باد رفت. جالب آنکه در گزارش سازمان سیا به کنگره آمریکا در این زمینه آمده است، خرید هتگفت تسلیحات نظامی از آمریکا و ناتوانی ایرانیان حتی در کار با این سلاح‌ها سبب شده که دولت ایران نتواند هیچ تصمیمی را بدون اجازه آمریکا اتخاذ کند.

سخن پایانی

آن‌گونه که بررسی تاریخی فوق نشان داد، ضعف توان دفاعی نه تنها همواره سبب معتبر تلقی شدن تهدید نظامی بیگانگان علیه ایران بوده، بلکه با راهبردگذاری غلط برای فایق آمدن بر این ضعف، به‌ویژه در دوره پهلوی دوم، بیگانگان بر تمامی مقدرات ملت ایران مسلط شدند. این روند تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ادامه داشت تا اینکه پس از انقلاب، با تغییر نگاه نسبت به حوزه دفاعی، نه تنها قدرت دفاعی بازدارنده ایجاد شد، بلکه این قدرت به عامل مهمی برای استحکام ساخت درونی قدرت نظام و حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور در شرایط وجود تهدیدهای ترکیبی دشمنان تبدیل شده است. هم‌اکنون نیز افزون بر نقش بی‌بدیل این توان دفاعی درون‌زا در حفظ کيان کشور در ابعاد مختلف، به ابزار مهمی برای پشتیبانی از محور مقاومت اسلامی و باطل کردن رؤیای شکست‌ناپذیری رژیم صهیونیستی تبدیل شده است. به راستی اگر این پیشرفت‌های دفاعی نبود، هم‌اکنون باید منتظر تکرار جنایت‌های رژیم صهیونیستی در ایران هم بودیم. بنابراین، در مواجهه با امواج شبهات در زمینه پیشرفت‌های دفاعی ایران، باید به نقش حیاتی این پیشرفت‌ها در برهه کنونی توجه داشته باشیم و علاوه بر این، با نگاه تاریخی، به این مقوله بنگریم تا آن وقت متوجه شویم که جمهوری اسلامی ایران با کسب توانایی‌های دفاعی چه کار بزرگ و بااهمیتی انجام داده است.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی - ۳۰

معیارهای بومی

تطبیق است. اسلام برای نظام اقتصادی خویش، ملاک‌های مشخصی دارد و به همین دلیل، هم با نظام سوسیالیستی تفاوت دارد و هم با نظام اقتصاد لیبرال. «این‌طور نیست که نظام اقتصادی اسلامی، عبارت باشد از هر چه که در هر دوره‌ای مصلحت باشد... اسلام روش خاص خود را دارد» که باید بر اساس آن، مصلحت‌سنجی کند. برای نمونه، مصلحت‌سنجی‌های ما مرتبط با حوزه اقتصاد باید در چارچوب تولید رفاه عمومی و عدالت اجتماعی صورت بگیرد. دین مبین اسلام از محسوسات و روش‌های مخصوص به خود در مواجهه با پدیده‌ها و حل مسائل و معضلات برخوردار بوده و به طهارت و برکت وسیله و هدف در ایصال به مطلوب باور دارد، یعنی این‌گونه نیست که به دلیل انجام هدفی مقدس و مفید برای منافع مردم و کشور از هر وسیله‌ای استفاده کند، البته در این میان از توجه به مصلحت‌ها غفلت نمی‌کند.

در حوزه فرهنگ نیز باید توجه کرد که در تعامل با فرهنگ‌های دیگر، لازم است زنده و پویا عمل کرده و نباید مشکلات را بر اساس معیارهای دیگران حل کرد. باید به این نکته توجه داشته باشیم که «این اقتصاد، این فرهنگ و سیاست استقلال که پایه و مبنای سیاست نظام جمهوری اسلامی است، شعار اصلی ماست. استقلال کامل، در همه جهت، یعنی زور و زورگویی را از هیچ‌کس قبول نکردن؛ مسائل جهانی را طبق معیارهای خود حل کردن و راه آن را پیمودن.»

محمد رضا ملایی
پژوهشگر اندیشه
سیاسی

«مصلحت‌سنجی» نباید به از خودبیگانگی در عرصه‌های فرهنگ و هویت منجر شود. به عبارت دیگر، ممکن است در استفاده از تجربه‌های علمی و فرهنگی و هویتی دیگران، به گونه‌ای عمل شود که در نهایت احساس بیگانگی نسبت به فرهنگ و هویت خویش پیدا کنیم. این مسئله در مصلحت‌سنجی‌ها، می‌تواند نمود زیادی داشته باشد. برای نمونه، می‌توان به سند ۲۰۳۰ اشاره کرد که به منزله یکی از شرط‌های سازمان ملل و یونسکو برای سنجش شاخصه‌های پیشرفت و توسعه مطرح شد و از سوی برخی مسئولان دولتی ایران در دهه ۹۰ پذیرفته و حتی برای مدتی اجرا شد. رهبر معظم انقلاب در واکنش به این ماجرا به صراحت اعلام کردند: «اینجا جمهوری اسلامی است؛ اینجا، مبنای اسلام است، مبنای قرآن است؛ اینجا جایی نیست که سبک زندگی معیوب ویرانگر فاسد غربی بتواند در اینجا این‌جور اعمال نفوذ کند. البته متأسفانه اعمال نفوذ دارند می‌کنند و از طرق مختلف وارد می‌شوند اما [اینکه] این‌جور به‌طور رسمی سند به ما بدهند که «تا پانزده سال دیگر باید شما این‌جوری بکنید، این‌جوری بکنید»، ما هم بگوییم بله، معنی ندارد این کار.»

این موضوع در مسائل اقتصادی نیز قابل

۱۱ خرد

شماره ۱۱۶۰ | دوشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۳

سیاست نامه

سیدمحمدباقر صدر- ۱۷ روحیه تحولی پیشران

مسعود پور فرد

کارشناس سیاسی

داشتن روحیه تحولی پیشران از مختصات فکری و ویژگی‌های روحی و علمی قابل توجه شهید صدر بود. اغراق نیست اگر گفته شود این روحیه از دوران کودکی تا طلبگی و حتی در کسوت رهبر و مصلحی اجتماعی ادامه داشت و هر دوره نسبت به قبل بالنده‌تر و پویاتر شد. تحقیقات و تولیدات محتوایی و فکری وی با همین رویکرد تحولی انجام می‌گرفت و بر پاسخ دادن به نیازهای جوامع اسلامی مبتنی بود. همچنین، انبوه مسائل انقلاب و نظام اسلامی تازه تأسیس در ایران را دربر می‌گرفت. شهید صدر با ذهنی پویا و استعدادی پیشران، به نوآوری‌های فقهی و اصولی دست می‌زد که زمینه‌ساز بهینه‌سازی قوانین اسلامی و مناسب اجرایی‌سازی آن در دنیای مدرن باشد.

این روحیه تحولی در شهید صدر در جوانی خودش را در قالب مشارکت فعال وی در مباحث علمی حوزه‌های علمیه و نگاه آسیب‌شناختی به ساختار علمی و اجتماعی نشان داده بود. وی در تحول و روزآمدشدن روش‌های علمی و تحصیلی در حوزه‌های علمیه نقش مهمی ایفا کرد. الگوی تحولی شهید صدر این بود که ایشان از متن حوزه‌های اصیل و سنتی برخاست و به دستور و اجازه «آیت‌الله العظمی خویی» درس خارج فقه را شروع کرد. پس از آن، کتاب‌های آموزشی حوزه، نظریه‌پردازی اصولی، نظریه‌پردازی فقهی، تربیت شاگردان بزرگ و تأکید بر آمیختگی دین و سیاست و حضور جهادی در صحنه را نوآورانه از متن و نص دین استنباط و نظریه‌پردازی کرد. همه اینها می‌تواند عناصر حوزه انقلابی باشد که در اندیشه شهید صدر وجود دارند. یکی از مهم‌ترین ساحت‌هایی که امروز شهید صدر می‌تواند برای طلاب جوان حوزه علمیه الگو باشد، در مباحث علمی و جهاد علمی است. البته لازم است جوانان دانشجو و طلبه امروز با مکتب ایشان که خود برگرفته از مکتب تمدنی اسلام است، بیشتر آشنا شوند. البته این مکتب تمدنی را امروز در اندیشه‌های امام (ره) و رهبر معظم انقلاب، به‌خوبی می‌بینیم. اخلاص و تقوا و پشت به دنیا کردن شهید صدر و روحیه جهادی و بصیرت سیاسی ویژه ایشان در کنار روحیه ولایت‌مداری شهید و اینکه ذوب در ولایت بود و برای خود چیزی نمی‌خواست و حاضر بود برای تحقق اندیشه‌ها و آرمان‌هایش فداکاری تا رسیدن به شهادت را انجام دهد، از دیگر مختصات تحولی این شهید به‌شمار می‌آیند.

در این زمینه، بحث و نظریه «منطقه الفراغ» شهید صدر یا «ادایه مباحث عامه» و «رابطه بین دایره ثابت و متغیر» به نقش احکام حکومتی ولی‌فقیه اشاره دارد و سیاست‌گذاری‌های ولی‌فقیه در اجرا و اقامه حاکمیت اسلامی و پیشبرد قوانین و مقررات اسلامی و چرخه قانون‌گذاری که شهید صدر بیان می‌کند، مبتنی بر اجتهاد اصیل متحرک زنده پاسخ‌گو و مطابق مقتضیات زمان است. نظریات وی، امروزه هم در چرخه قانون‌گذاری و هم در چرخه قضایی و اجرایی می‌تواند مؤثر باشد. به‌ویژه دادگاه عالی مظلوم که جزء پیشینه‌های شهید صدر است، امروز در بحث مبارزه با فساد اقتصادی و در سلامت نظام اداری می‌تواند اثرگذار باشد.

منبع در دفتر نشریه موجود است.

نکته گرام

عزت‌الله ضرغامی، وزیر سابق گردشگری و میراث فرهنگی: «وعده صادق ۲» شجاعانه، مقتدرانه، فناورانه و اخلاق مدارانه بود. نماز جمعه تاریخی رهبر انقلاب هم پیوست رسانه‌های موفق این رویداد بزرگ بود. اصل بر پرهیز از تعلل و شتاب‌زدگی است. عقب ماندن و جلوزدن از ولایت، خلاف بصیرت است.

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام: حملات انگلیس و آمریکا به یمن به نیابت از ارتش رژیم صهیونیستی، جنگ تحمیلی این رژیم در منطقه را گسترش می‌دهد. این اقدامات احمقانه باعث شعله‌ور شدن جنگ در غرب آسیا می‌شود. جهان اسلام این گستاخی‌ها را تحمل نمی‌کند و به جبهه مقاومت خواهد پیوست.

سیدمحمد حسینی، کارشناس فرهنگی: وصیتی از شهید والا مقام سیدحسن نصرالله به همگان، به‌ویژه یاران حزب‌الله: «ایمان‌تان به رهبری حضرت امام خامنه‌ای (که سایه‌اش مستدام باد) قوی و محکم باشد برای خیر دنیا و آخرت‌تان.»

حسن عابدینی، کارشناس رسانه: دوست نویسنده مصری‌ام در تبریک عملیات تاریخی پرآوازه «وعده صادق ۲» که عمق سرزمین‌های اشغالی موشکیباران شد، گرافیکی مشتعل بر آیه ۱۵۱ سوره آل عمران برایم فرستاده است. معنای آیه این است که «به زودی در دل کافران بیم و هراس افکنیم.»

ستاره‌اشمی، وزیر ارتباطات: امروز در جمع خبرنگاران در حیطات دولت تأکید کردم که گردش مالی غیر شفاف فیلتر شکن‌ها خودش یک آسیب جدی‌گانه از مشکلات امنیتی و فرهنگی محدودیت‌های ایجاد شده است و مؤکداً از پیگیری عملیاتی و جدی وعده رئیس‌جمهور و مطالبه مردم سخن گفتم. طرح اولیه آماده و ارائه شده است.

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه: در ادامه رایزنی‌های دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران و هماهنگی با کشورهای منطقه به منظور توقف نسل‌کشی و تجاوزات رژیم صهیونیستی و کاهش درد و رنج برادران و خواهران‌مان در غزه و لبنان، «دکتر عراقچی» وزیر امور خارجه، عازم عربستان سعودی شدند. نسل‌کشی و تجاوز باید متوقف شود.

سیداحسان حسینی، فعال رسانه: ۲۵ درصد از انرژی رژیم صهیونیستی از طریق سه خط لوله انتقال نفت از قزاقستان و آذربایجان تأمین می‌شود. اردوغان مدعی قطع روابط اقتصادی با رژیم صهیونیستی شده است! اما ۱۶ درصد از انرژی رژیم، از خط لوله باکو-تفلیس-جبهان منتقل شده که از خاک ترکیه می‌گذرد. سوخت جنگنده‌ها این‌گونه تأمین می‌شود.

محمد فراہانی، فعال رسانه: سلطنت‌طلب‌ها برای رسیدن به قدرت حاضر هستند ایران ویران شود. حمایت‌های رضا پهلوی از رژیم صهیونیستی صدای براندازها را هم درآورده است. لشکر فیک سلطنت‌طلب‌ها با هدایت تل‌آویو هم مأموریت دارند به هر مطلبی که قدری به پهلوی انتقاد کند، فحاشی کنند.

سپهر خلیجی، فعال رسانه: یقیناً حتی تصور هرگونه تعرض به مرجعیت بزرگ شیعیان و رهبر عالی قدر نظام با پاسخ غیرقابل تصور در سطح جهان مواجه خواهد شد و طبیعتاً مسئولان ارشد آمریکایی و سایر شرکا در سطح سیاسی، نظامی و رسانه‌ای و همه مراکز و منافع آنان و حامیان در منطقه و جهان یک هدف مشروع هستند. هشدار را جدی بگیرید.

بابک نگاهداری، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی: پول دیجیتال بانک مرکزی می‌تواند زمان تسویه مبادلات فراسرزی را به ۱۰ تا ۳۰ ثانیه کاهش دهد و هزینه‌ها را به ۱/۱ برساند؛ کاهش وابستگی به دلار و تقویت ریال نیازمند دیپلماسی اقتصادی و همکاری بیشتر نخبگان است.

گروه مجازستان

صبح صادق

عملیات «طوفان الاقصی» در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ آسیب‌های گسترده‌ای به زیرساخت‌های امنیتی، اقتصادی و فناوری رژیم صهیونیستی وارد کرد. روزنامه «معاریو» در گزارشی در جولای ۲۰۲۴ اعلام کرد، حدود ۴۰ هزار شرکت صهیونی پس از آغاز این درگیری‌ها مجبور به بستن درهای خود شده‌اند و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال، این تعداد به ۶۰ هزار شرکت برسد. این آمار نشان‌دهنده تأثیر شدید جنگ بر اقتصاد رژیم صهیونیستی و بحرانی فراتر از همه بحران‌های قبلی رژیم اشغالگر است. بر اساس این آمار، ۷۷ درصد شرکت‌های تعطیل شده کسب‌وکارهای کوچک هستند که آسیب‌پذیرترین بخش‌ها در مواجهه با بحران‌های اقتصادی شناخته می‌شوند. به گزارش «میدل‌ایست» طبق یک نظرسنجی انجام شده، ۵۶ درصد از مدیران شرکت‌های تجاری صهیونی اعلام کرده‌اند، از ابتدای جنگ با کاهش قابل توجهی در فعالیت‌های خود مواجه بوده‌اند؛ در این میان یکی از حوزه‌هایی که به شدت تحت تأثیر جنگ قرار گرفته، حوزه علم، فناوری و زیست‌بوم استارت‌آپی رژیم صهیونی است. این اکوسیستم فناوری که موتور اصلی رشد اقتصادی رژیم اشغالگر قدس شناخته می‌شود، حدود ۱۶ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) و بیش از ۵۰ درصد از صادرات این رژیم را تشکیل می‌دهد. همچنین، این بخش بیش از ۲۵ درصد از کل مالیات بر درآمد جمع‌آوری شده از سوی رژیم را تأمین می‌کند.

سقوط سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری نیز پس از طوفان الاقصی به دلیل ناپایداری امنیتی و اقتصادی به‌شدت تحت تأثیر قرار گرفته است. پس از حملات جنبش حماس و شروع درگیری‌های گسترده در سرزمین‌های اشغالی، سرمایه‌گذاران خارجی نسبت به تزریق سرمایه در اقتصاد این رژیم با احتیاط بیشتری عمل

گروه مجازستان

صبح صادق

بررسی کلان‌داده صدها هزار پیام منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد، با وقوع حمله انتقامی ایران در شامگاه سه‌شنبه ۱۰ مهر، تغییر محسوس در جهت‌گیری محتوای تولیدی کاربران ایرانی اتفاق افتاده و محوریت پیام‌ها و هشتگ‌ها به سمت حمایت از اقدام نظامی ایران و تأیید گفتمان انتقام و مقاومت تغییر کرده است. پس از شهادت «آیت‌الله سیدحسن نصرالله» و همچنین عملیات «وعده صادق ۲»، فضای

دکمه‌اگزیت کجاست؟

یک سال پس از طوفان الاقصی صهیونیست‌ها در چه وضعیتی هستند؟

می‌کنند. این مسئله به ویژه در بخش استارت‌آپ‌های فناوری که به شدت به سرمایه‌گذاری‌های خارجی وابسته است، بیشتر مشهود است. استارت‌آپ‌های فناوری در این وضعیت نه تنها با مشکلاتی در جذب سرمایه مواجه شده‌اند، بلکه بسیاری از آنها مجبور به کاهش فعالیت‌های خود یا حتی تعلیق کامل عملیات شده‌اند.

شاخص‌ها قرمز شدند!

یکی از تأثیرات مشهود جنگ غزه، افت شدید شاخص‌های مالی شرکت‌های فناوری در بازارهای بورس رژیم اشغالگر است. شرکت‌های فعال در حوزه فناوری که موتور محرک اقتصادی رژیم صهیونی شناخته می‌شدند، اکنون با افت ارزش سهام و کاهش جذب سرمایه مواجه هستند. این کاهش ناشی از چند عامل عمده است. نخستین عامل، نبود اطمینان اقتصادی و بی‌ثباتی سیاسی ناشی از درگیری‌های نظامی است. دومین عامل، نگرانی‌های امنیتی است که موجب شده بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی ترجیح دهند سرمایه‌های خود را به بازارهای امن‌تر انتقال دهند.

با اینکه برخی بخش‌های خاص همچنان توانسته‌اند سرمایه‌هایی جذب کنند، بخش بزرگی از اکوسیستم فناوری با افت شدید مواجه است. برای نمونه، حوزه امنیت سایبری همچنان توانسته سرمایه‌هایی جذب کند و حتی چندین معامله بزرگ در این حوزه انجام شده است؛ اما در مقابل، بسیاری از بخش‌های دیگر، از جمله بخش‌های نوآوری و تکنولوژی محور، با افت ارزش سهام و کاهش جذب سرمایه مواجه هستند. این

مسئله به‌ویژه در حوزه عرضه‌های اولیه (IPO) مشهود است که روند آن به دلیل وضعیت نامساعد اقتصادی به شدت کاهش یافته است.

به دنبال راه خروج

یکی از اصلی‌ترین پیامدهای جنگ، خروج استارت‌آپ‌های فناوری از سرزمین‌های اشغالی است. رژیم صهیونیستی که تا پیش از جنگ یکی از قطب‌های اصلی استارت‌آپ و نوآوری‌های فناوری در جهان بود، اکنون با موجی از خروج استارت‌آپ‌ها مواجه است. بسیاری از استارت‌آپ‌های نوآورانه به دلیل شرایط نامن اقتصادی و نگرانی‌های امنیتی، تصمیم گرفته‌اند فعالیت‌های خود را به خارج از سرزمین‌های اشغالی انتقال دهند. برای نمونه، شرکت «Soapy» که در زمینه فناوری‌های بهداشت و سلامت فعالیت می‌کند، اعلام کرده است عملیات خود را به نیویورک منتقل کرده تا از فشارهای امنیتی و اقتصادی ناشی از جنگ دور بماند. شرکت «Alsomine» نیز که در زمینه بلاک‌چین فعالیت دارد، با مشکلاتی در جذب سرمایه مواجه شده و به دنبال انتقال بخشی از فعالیت‌های خود به خارج از سرزمین‌های اشغالی است. بسیاری از استارت‌آپ‌های دیگر نیز به دلیل کاهش حمایت‌های مالی و سرمایه‌گذاری خارجی، به دنبال فضاهای امن‌تر و پایدارتر برای ادامه فعالیت‌های خود هستند. طبق گزارش‌های «تایمز اسرائیل»، حدود ۲۴ درصد از استارت‌آپ‌های صهیونی بخش‌هایی از فعالیت‌های خود را به خارج از کشور منتقل کرده‌اند و حدود

گزارش

وعده صادق ۲ ترند یک شد!

شبکه‌های اجتماعی در ایران با حجم گسترده‌ای از تولید محتوا مواجه شدند. بر همین اساس، تحلیل‌های داده‌محور «هگزا» نشان می‌دهد، شاخص تعاملات کاربران حول محور این موضوع به شکل چشمگیری افزایش یافته است. حجم تولید محتوا شامل پست‌های متنی، تصویری و ویدئویی مربوط به این رویداد در پیام‌رسان‌های داخلی و خارجی، نظیر تلگرام، ایتا و همچنین پلتفرم ایکس رشد قابل توجهی داشته است؛ این در حالی است که «شرکت متا» تصاویر منتشر شده از سیدحسن نصرالله در اینستاگرام را حذف کرده و از انتشار این تصاویر

پست‌های احساسی به تحلیل‌های استراتژیک و سیاسی تغییر یافته است. این رویداد سبب ایجاد موج گسترده شامل بحث‌ها و تحلیل‌های کاربران در زمینه تحولات منطقه‌ای در شبکه‌های اجتماعی شده است. نکته جالب در وعده صادق ۲، حجم داده‌های تولید شده درباره این عملیات به دست کاربران خارجی بود. کلیپ‌هایی از آهنگ‌های رپ‌گونه که قدرت تهران را به تل‌آویو گوشزد می‌کردند یا ویدئوهایی از امام‌خانه‌ای که کاربران شرق آسیا آن را بازنشر می‌کردند، تا چندین روز پس از این عملیات ترند فضای مجازی بود.

جلوگیری می‌کنند.

هشتگ‌های مرتبط با شهادت دبیرکل حزب‌الله لبنان طی ساعات اولیه ترند شده و کاربران به طور گسترده درباره نقش او در محور مقاومت محتوا تولید کردند.

پس از عملیات وعده صادق ۲ نیز بررسی کیفی محتوا نشان می‌دهد، محوریت پیام‌ها و هشتگ‌ها به سمت حمایت از اقدام نظامی ایران و تأیید گفتمان انتقام و مقاومت بوده است. حجم اشتراک‌گذاری محتوا، به ویژه هشتگ‌های مربوط به این رویداد، به‌صورت تصاعدی رشد کرده است. همچنین، نوع محتوای تولیدی از

خبر خوب

لوازم هوشمند!

بومی‌سازی فناوری در ایران

متخصصان یک شرکت نوآور موفق شدند فناوری اینترنت اشیا را در محصولات تولیدی خود بومی‌سازی کنند. این محصولات قابلیت یکپارچه‌سازی دارند. رئیس هیئت‌مدیره این شرکت نوآور در توضیح محصولات مجهز به اینترنت اشیا که این مجموعه تولید و بومی‌سازی کرده است، می‌گوید:

«اینترنت اشیا در دنیا رونق بسیاری پیدا کرده است و ما اولین شرکت در حوزه لوازم خانگی در ایران هستیم که با دو سال تحقیق و توسعه، توانستیم محصولات تولیدی‌مان را به اینترنت اشیا مجهز کنیم. محصولات ما به کشورهای عراق، عمان، افغانستان، امارات و کشورهای آفریقایی، مانند اوگاندا و غنا صادر می‌شود.»

پژواک

هگ ۶ میلیونی!

سرقت داده‌های کاربران در آمریکا

یک شرکت امنیتی آمریکایی با حدود ۱۵۰ سال سابقه فعالیت و شش میلیون مشتری در سراسر این کشور، از نفوذ هکری به شبکه داخلی خود خبر داده است. شرکت «ای دی تی» که خدمات امنیتی خود را به ساکنان منازل و صاحبان مشاغل ارائه می‌کند، تأیید کرده است دسترسی غیرمجاز به شبکه رایانه‌ای آن

از طریق سوءاستفاده از سطح دسترسی تعریف شده برای یک کارمند ممکن شده است. به دنبال افشای این خبر، ارزش سهام این شرکت حدود ۱/۸ درصد سقوط کرد. در اواسط تابستان نیز یک رخنه امنیتی موفق دیگر به شرکت ای دی تی تأیید شده بود.

نرم افزار

طنین وحی

ترجمه گفتاری - نمایشی قرآن

«طنین وحی» نخستین ترجمه گفتاری نمایشی قرآن کریم، دارنده عنوان «خادم القرآن» از سوی شهید رئیسی در سال ۱۴۰۲ است. در برنامه طنین وحی ترجمه روان قرآن کریم نخستین بار به صورت گفتاری - نمایشی ارائه شده است. همه آیات با حس متناسب قرانت شده و هر جا نقشی در آیه وجود داشته، صدا پیشه‌ها آن را

به صورت نمایشی اجرا کرده‌اند و در قالب یک ترجمه صوتی با فضاسازی مناسب و جلوه‌های صوتی متنوع ارائه شده است تا مفهوم کلام وحی بیشتر در ذهن و جان مخاطبان طنین افکند. این برنامه با ایفای نقش بیش از ۱۶۰ هنرمند صدایپیشه تهیه شده است.

یادداشت

فیلم کودک و فرهنگ فست فودی!

آرش فهیم
دبیر گروه فرهنگ

همه دولت‌ها و نظام‌های بهداشتی در کشورهای متمدن بر محصولات خوراکی توزیع شده در کشورهایشان نظارت می‌کنند. دستگاه‌های کنترل کننده سعی دارند مواد غذایی غیربهداشتی را از دسترس مردم دور کنند؛ چون عقل سلیم، گویای خطرناک و مضر بودن این مواد برای سلامتی انسان‌هاست. یکی دیگر از امور نظارتی و کنترل کننده در عرصه تغذیه، فرهنگ‌سازی است؛ به این ترتیب که به موازات تشویق مردم برای مصرف خوراکی‌های مفید و اصلی، نسبت به خطرهای غذاهای زیان‌بار هشدار داده می‌شود. برای نمونه، همواره اعلام می‌شود مصرف فست‌فودها نتیجه‌ای جز تضعیف سیستم ایمنی بدن ندارد؛ فسردهی که به طور مستمر این گونه مواد غذایی را به بدنش بخوراند، ضعیف و مریض خواهد شد و حتی از نظر فکری نیز کندذهن خواهد شد. عرصه فرهنگی نیز فرآیندی شبیه به این وضعیت را دارد. برخی محصولات، بیماری‌زا هستند و در صورت استمرار استفاده حتی ممکن است به مرگ فرهنگی کاربر خود منجر شوند. بعضی نیز حکم فست‌فودهای فرهنگی را دارند؛ اگرچه به شکل مستقیم و زود نمی‌کشند، اما به تدریج، موجب تضعیف قوای دفاعی فکری فرد در مقابل ویروس‌ها و عوامل مهاجم می‌شوند. متأسفانه، خلاف عرصه تغذیه، در عرصه فرهنگ، غفلت بین مردم و کم‌کاری نزد مدیران بیداد می‌کند؛ به ویژه درباره مصرف فرهنگی و تربیت نسل جدید. در دهه ۹۰، شاهد بودیم تولید فرهنگی و رسانه‌ای برای نونهالان به شدت کاهش یافت و اصلی‌ترین سرگرمی بسیاری از فرزندان ما را آثار وارداتی و بعضاً غیرمجاز تشکیل داد و سینمای کودک و نوجوان متأسفانه در دهه ۹۰ به کم‌رفت؛ در حالی که کشورهای صاحب صنعت سینمای جهان، توجه ویژه‌ای به آثار کودک و نوجوان دارند؛ برای نمونه در آمریکا هر سال ده‌ها فیلم و سریال و پویانمایی مخصوص گروه‌های سنی نونهال تولید می‌شود؛ اما در کشورمان اگر تولید چند پویانمایی فاخر مانند «شاهزاده روم» و «فیلشاه» و دو سه فیلم نسبتاً خوب همچون «قهرمان کوچک» و «منطقه پرواز ممنوع» نبود، سبب فرهنگی بچه‌های ایرانی از محصولات داخلی خالی می‌ماند.

یکی از اتفاقات مثبت در مدیریت سینمایی دولت سیزدهم توجه به ژانرها و قالب‌های گوناگون بود. سینمای کودک و نوجوان نیز تحت تدابیر این دولت، هر چند ناکافی و ناتمام، اما توانست دوباره قد علم کند. حداقل می‌بینیم که امروز سه فیلم برای مخاطب کم سن و سال روی پرده قرار دارد و سی‌ونهمین جشنواره کودک و نوجوان نیز با ۱۳ فیلم سینمایی جدید و ده‌ها فیلم کوتاه از ۱۴ تا ۱۹ مهر برگزار شد. مسیری که امید می‌رود در دولت چهاردهم نیز دنبال شود.

آنچه همچنان جایخ خالی است، نوعی فیلم کودک و نوجوان است که در عین ناب بودن و جلا دادن روح و ذهن بچه‌ها، خاصیت هویت‌بخش و تمدن‌ساز داشته باشد؛ یعنی آثاری که جذابیت صادق‌شان، جاذبه کاذب محصولات فست‌فودی دوره کرده فرزندان ما را خنثی کنند و موجب رشد و تعالی روان و شخصیت نسل جدید شوند. شاید لازم است مراکز آکادمیک و اندیشمندان و نظریه‌پردازان فرهنگی و رسانه‌ای در این زمینه بیشتر کار کنند و نهادهای مسئول در حوزه تولیدات هنری و رسانه‌ای توجه ویژه‌تری به این مسئله داشته باشند.

مسعود شجاعی طباطبایی در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

انجمن جهانی هنرمندان مقاومت!

گروه فرهنگ

صبح صادق

«مسعود شجاعی طباطبایی» کاریکاتورست جریان‌ساز کشورمان با برگزاری رویدادهای ضدصهیونی شناخته می‌شود. او پس از برگزاری دو دوره مسابقه کاریکاتور «هولوکاست» با تحریم‌ها و محدودیت‌های گوناگونی در عرصه بین‌الملل مواجه شده است. شجاعی طباطبایی در اولین سالگرد عملیات طوفان الاقصی سومین دوره این مسابقه را با عنوان جدید «هولوکاست» کلید زده است. هولوکاست از تلفیق دو واژه «هولوکاست» و «جنوساید» (نسل‌کشی) ساخته شده است؛ به همین مناسبت و درباره نقش هنرمندان در روایت جنایت صهیونیست‌ها با او گفت‌وگو کردیم.

فهم عمیق آنها از هنر مقاومت و واکنش سریع آنها به حوادث شگفت‌زده شدم. در همه شهرستان‌ها هنرمندانی داریم که در این عرصه فوق‌العاده کار می‌کنند. برای نمونه، در بابل «سیدمحمد جواد طاهری» را داریم که نه تنها خودش یک لشکر است، بلکه تعداد وسیعی از هنرمندان آن‌خطه را نیز همراه کرده است. الحمدالله از این قبیل هنرمندان، کم نیستند.

آثارش در این کتاب مربوط به غزه است. خون مردم مظلوم غزه و این حجم از کودک‌کشی به دست اشغالگران موجب شده است که حتی چشمانی که به دلیل سلطه رسانه‌ای غرب بسته بودند، امروز باز شوند. در همین راستا و برای گسترش فضای ضد اشغالگران ما هم تلاش مان این است که در مسابقه «هولوکاست» از همه قاره‌ها یک داور داشته باشیم.

هنرمندان خارجی چگونه؟ با توجه به جنایات رژیم صهیونی، واکنش هنرمندان مطرح کارتون و کاریکاتور در اقصی نقاط دنیا به چه شکلی است؟

نکته حائز اهمیت این است که خیلی از چهره‌های مطرح و حرفه‌ای که از استادان برجسته کاریکاتور در جهان به شمار می‌آیند، با جبهه مقاومت همراه شده‌اند. برای نمونه، در مسابقه کاریکاتور «بایکوت رژیم صهیونیستی در المپیک پاریس»، «پتر نیاوندیک» و «ویلیام ریزینگ» که از پایه‌گذاران فدراسیون کارتون‌های اروپا (فکو) هستند، در این مسابقه شرکت کردند. این یعنی فکو پشت سر ما بود. یک زمانی در دنیای پسر از زور و زور لابی‌های صهیونی احساس تنهایی می‌کردیم؛ اما امروز به معنای واقعی کلمه می‌بینیم که هنرمندان و چهره‌های مطرح و بزرگ کارتون و کاریکاتور با قدرت کنار مردم غزه و در مقابل رژیم صهیونی ایستاده‌اند و با تمام توان‌شان در این راه کار می‌کنند. «گیلمار فراگا» کاریکاتورست نامور برزیلی، کتاب تازه‌اش منتشر شده و در کمال خوشبختی ۸۰ درصد

و بین‌المللی که دارد، بهترین ابزار در این مبارزه است. مطمئن هستیم که این حرکت تأثیرگذار است. چنانکه موقع برگزاری مسابقه هولوکاست، شخص نتانیاهو به سازمان ملل شکایت کرده و خواسته بود همه کاریکاتورسبست‌های حاضر در این مسابقه تحریم شوند! اما «کوفی عنان» (رئیس وقت سازمان ملل) گفته بود این امکان پذیر نیست و فقط متولی این مسابقه را تحریم کردند. قدرت و قوت این مسابقه را اگر بخواهیم در یک جمله بیان کنم، می‌گویم کارتون و کاریکاتور به مثابه یک سلاح عمل می‌کنند. سلاحی که برای رژیم صهیونی به معنای واقعی کلمه کشنده است. یک زمانی فقط یک کاریکاتورست با نام «ناجی‌العلی» علیه اشغالگران کار می‌کرد؛ حتی زنده بودنش را برننابیدند و او را به شهادت رساندند. امروز صدها هنرمند کاریکاتورست در سراسر جهان به خلق اثر علیه رژیم صهیونی مشغول هستند.

ارزیابی شما از عملکرد سال گذشته هنرمندان کاریکاتورست ایرانی در حمایت از غزه و ترسیم جنایات رژیم صهیونی چگونه است؟

خوشبختانه شاهد ظهور، بروز و حضور هنرمندان بسیار توانمند و دغدغه‌مند بوده‌ایم. کاریکاتورست‌های قدیمی که به شکل فعال در این موضوع درخشیدند؛ البته طیف وسیعی از هنرمندان جوان هم فعالیت خوبی را نشان دادند. برایم بسیار جالب بود؛ چندی قبل برای گروهی از هنرمندان در قم کارگاهی را برگزار کردم و از توانایی ویژه و

برداشت

توقف در آغوش باز

بهروز شعبی به آفت این روزهای سینمای ایران مبتلا شده است؟

مرئیه کرمانجی

کارشناس فرهنگی

«بهروز شعبی» یکی از فیلم‌سازان نسل نوین سینمای ایران است که در همان اولین فیلم بلند سینمایی‌اش، یعنی «دلهیز» ذوق سلیم و استعدادش را در خلق فیلم خوب و تأثیرگذار نشان داده بود. شعبی با فیلم‌هایی که ساخته، به منزله کارگردانی صاحب سبک و برخوردار از نگاهی مستقل شناخته شده است. وی بعد از دهلیز در چهار فیلم بعدی‌اش نیز استقلال فکری و استمرار سبک و سلیقه خاص خودش را ادامه داد؛ «سیانور»، «دارکوب»، «روز بلوا» و «بدون قرار قبلی» همه آثاری هستند که امضای

بهروز شعبی پای آنهاست. حتی سریال‌های «پرده‌نشین» و «گلشیفته» نیز ویژگی‌های روایی و محتوایی دارند که ذائقه و گرایش این کارگردان را نشان می‌دهند؛ اما ششمین فیلم این فیلمساز با نام «آغوش باز» که این روزها به نمایش عمومی درآمده، از سبک و سیاق بهروز شعبی فاصله دارد و جای آن طراوت و تازگی را کلیشه‌زدگی و کهنگی گرفته است.

مشکل آشنایی که دامن خیلی دیگر از فیلم‌سازان جوان و موفق سال‌های گذشته سینمای ایران را هم گرفته بود، به این کارگردان هم سرایت کرده است. بیشتر کارگردان‌هایی، چون «محمدحسین مهدویان»، «نرگس آبیاری» و... به فاصله‌گذاری با سبک خاص خودشان به این

آسیب دچار شده و از توفیق اولیه فاصله گرفتند. گویا این بار نوبت به شعبی رسیده است تا با ساخت فیلمی که شبیه خیلی دیگر از فیلم‌های تجاری و گیشه‌ای این روزهای سینمای ایران با موضوع طبقه متوسط و مرفه شمال شهر نشین و دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های این قشر است، به این آفت مبتلا شود.

فیلمی که به شکل آشکار، صرفاً برای فتح گیشه ساخته شده است و خلّاقیت و حرف تازه‌ای در آن دیده نمی‌شود؛ البته این فیلم در گیشه هم به دستاورد خاصی نرسیده و فروش آنچنانی نداشته است!

یک فیلم تکراری که همانند آن را زیاد دیده‌ایم. فیلمی که محور قصه آن، سه زوج جوان هستند

که دچار بحران عاطفی شده‌اند و زندگی‌شان با دست‌انداز مواجه شده است.

فیلمی که به دلیل محدود بودن فضای فیلم در طبقه مرفه‌تر غریزه و به ظاهر روشنفکر، برای عموم مردم قابل درک نیست. داستان سرد و شخصیت‌پردازی ضعیف و بازی بی‌رقم بازیگران، سبب شده است تا مفاهیم خانوادگی و اجتماعی فیلم، در سطح و شعار باقی بمانند.

«آغوش باز» یک توقفگاه در کار کارگردانش است و ضعیف‌ترین فیلم او به شمار می‌آید؛ البته این شکست می‌تواند موقت و در حد یک تجربه باشد، همان طور که حتی موفق‌ترین کارگردان‌ها هم در کارنامه‌شان، فیلم‌هایی با نمرات پایین دارند.

کتاب

چاپ سی‌ونهم

استقبال بی‌نظیر پس از تقریب امام خامنه‌ای

کتاب «مجید بربری» که به تازگی رهبر معظم انقلاب بر آن تقریب نوشته‌اند، با استقبال گسترده مخاطبان رویوروشده تا آنجا که این کتاب را به چاپ سی‌ونهم رسانده است. تاکنون نزدیک ۴۰ هزار نسخه از این کتاب در بازار نشر توزیع شده است. بنا به گفته «جانم‌راد احمدی» مدیر انتشارات دارخوین، کتاب حاضر تا پیش از تقریب حضرت آیت‌الله‌المظنی خامنه‌ای به چاپ بیست‌ویکم رسیده بود. گفتنی است، کتاب «مجید بربری» که به قلم «کبری خدابخش دهقی» نوشته شده است، روایتی از زندگی یکی از شهدای شاخص مدافع حرم، «شهید مجید قربانخانی» است.

موسیقی

نمایشگاه آخرین نبرد

نابودی داعش به روایت تصاویر

«آخرین نبرد» روایتی از آخرین عملیات‌های پاکسازی تکفیری‌ها در کشور عراق است که در نقاط گوناگون این کشور از «فلوجه» تا «موصل» و «تل‌عفر» به دست «حسین ولایتی» در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ عکاسی شده است. نمایشگاه «آخرین نبرد» شامل ۳۳ عکس در اندازه‌های ۵۰ در ۷۵، ۱۰۰ در ۶۶، ۱۰۰ در ۱۵۰ سانتی‌متر و ۲/۵ در ۳/۵ متر چاپ شده است. این نمایشگاه تا ۲۴ آبان ۱۴۰۳ در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ تا ۱۹ و در روزهای پنجشنبه از ساعت ۱۵ تا ۱۹ در گالری شماره یک خانه عکاسان ایران در حوزه هنری برپاست.

تلویزیون

قرارگاه نصرت

روایت زندگی شهیدعلی هاشمی

مجموعه تلویزیونی «قرارگاه نصرت» با موضوع رشادت‌های شهید علی هاشمی از فرماندهان دوران دفاع مقدس، مراحل پایانی تولید را پشت سر می‌گذارد. «پیمان جبیلی» رئیس صداوسیما که پیشتر در پشت‌صحنه این سریال در شهرک سینمایی دفاع مقدس حاضر شده بود، درباره این مجموعه‌نمایش تأکید کرد: «این مجموعه هم کار سختی است و هم ارزشمند. به لحاظ اینکه بخشی‌را که تا به حال دیده نشده، در قالب تصویر آورده است.» «محمدمهدی دادمان» رئیس حوزه هنری هم بیان کرد: «تصویربرداری این کار بیش از ۱۰ ماه به طول انجامید؛ امیدواریم در انتهای سال ۱۴۰۳ سریال آماده پخش شود.»

قبیله عشق

خداحافظ فرمانده

«سردار سرتیپ شهید عباس نیلفروشان» از فرماندهان سپاه پاسداران از کودکی آرزوی محور رژیم صهیونیستی را داشت و شهادت در این مسیر هدفش بود.

معاون لشکر ۸ نجف اشرف در دوران دفاع مقدس از فروردین ماه امسال به سمت مستشار ارشد سپاه در لبنان منصوب شد و یکی از فرماندهان راهبردی سپاه بود که شناخت دقیق و واقع بینانه‌ای از رژیم صهیونیستی و توانمندی‌های حزب‌الله داشت. از آخرین اقدامات وی در زمان فعالیت مستشاری در لبنان می‌توان به «عملیات اربعین» حزب‌الله لبنان اشاره کرد که سردار نیلفروشان در مقام مستشار در طراحی و اجرای آن نقش کلیدی داشت. این عملیات ضربه مهلکی بر پیکره دستگاه اطلاعاتی ارتش رژیم صهیونیستی و یگان ۸۲۰۰ آن وارد کرد.

وی در کنار وظایف متعدد در قامت نیروی سپاه، مدارج عالی تحصیلی را با موفقیت پیمود و ضمن اخذ مدرک دکتری «مدیریت استراتژیک» از دانشگاه امام حسین (ع) عضو هیئت علمی این دانشگاه شد و در سمت دانشیار و مدرس دانشگاه عالی دفاع ملی و دانشگاه امام حسین (ع) فعالیت کرد.

نقشه ترور سردار نیلفروشان به سال ۱۴۰۱ برمی‌گردد، زمانی که وی مسئول عملیات کل سپاه بود و با قدرت فرماندهی و حضور میدانی خود مانع از تحقق نقشه‌های تجزیه طلبانه دشمن شد. این موضوع در کنار سایر ضرباتی که با طراحی او بر پیکره آمریکا و رژیم صهیونیستی وارد شده، موجب شد تا سال ۱۴۰۱ در فهرست ترور آمریکایی‌ها قرار بگیرد و از آن زمان بود که موضوع ترور وی در دستور کار سرویس‌های اطلاعاتی دشمن قرار گرفت. کتاب‌های «دکترین جنگ‌های نوظهور»، «دکترین نظامی با رویکرد جنگ‌های ناهمگون» و «دفاع در اندیشه و آثار امام خمینی (ره)» از آثار به یادگار مانده این فرمانده متعهد و مجاهد فی سبیل‌الله است. سردار نیلفروشان نه تنها در بخش نظامی، بلکه در حوزه‌های غیر نظامی هم فعالیت می‌کرد که برای نمونه، می‌توان به کمک به مستضعفان و محرومان در اوج همه‌گیری کرونا اشاره کرد.

سردار سرتیپ شهید عباس نیلفروشان در جریان عملیات تروریستی و جنایتکارانه اخیر رژیم صهیونیستی در «صاحبه» بیروت به آرزوی دیرینه‌اش رسید تا یکی دیگر از یادگاران عرصه جهاد و مقاومت به یاران شهیدش بیوندد. به گفته خودش او از شش سالگی آرزوی حذف رژیم صهیونیستی را داشت، زمانی که پدرش در خانه از جنگ اعراب و صهیونیست‌ها روایت می‌کرد، او که کودکی شش ساله بود، این آرزو را در دلش پروراند.

سردار سلامی پس از شهادت این سرباز اسلام در دیدار با خانواده وی، آخرین دیدار خود با شهید نیلفروشان را اینگونه روایت کرد: «در دیدار آخر ایشان که قصد سفر به لبنان را داشت، گفت: من می‌دانم این آخرین سفر است و به شهادت ختم می‌شود و گفت دیگر همدیگر را نمی‌بینیم.»

در گفت‌وگوی صبح صادق با مادر شهید امیر اربابی

شاگرد اول کلاس قرآن

خانه می‌درخشید. مادر حرف‌هایش را با تعریف از نحوه جبهه رفتن امیر شروع کرد: «دپلم که گرفت راهی جبهه شد، امیر هفت هشت ماه در جبهه ماند، اما بعد گفتند باید بروی سربازی، چون به سن سربازی رسیده بود. دنبال کسی می‌گشت که بتواند او را با سربازی به جبهه ببرد، خیلی ایمن ور و آن ور کرد، آخر عمویش یکی را در کمیته معرفی کرد. رفت کمیته، شش ماه تهران ماند و بعدش دوباره به جبهه اعزام شد.»

از اخلاق و شخصیت شهدا که صحبت می‌شود، تازه حرف‌های جذاب گل می‌اندازند. با اینکه خیلی از آنها ویژگی‌های اخلاقی مشابهی داشتند و اتفاقاً همین ویژگی‌ها بود که آنها را لایق شهادت کرد؛ اما تفاوت‌هایشان هم شنیدنی است. به قول معروف هر گلی بویی دارد که جز مادر، یعنی نزدیک‌ترین فرد به آنها نمی‌تواند درباره‌اش صحبت کند.

حاج خانم جای را می‌گذارد جلوی مهمان‌ها و همراه با تعارف به نوشیدندش می‌گوید: «من خودم از امیر یاد می‌گرفتم» و ادامه می‌دهد: «واقعاً این بچه‌هایی که شهید شدند از هر نظر در اخلاق و مکتب و ایمانشان نمونه بودند. امیر وقتی تکلیف شد که باید روزه را در چله تابستان می‌گرفت، آن زمان در وسط حیاط خانه حوضی داشتیم ک غروب‌ها امیر و برادرش برای اینکه بتوانند گرما و روزه‌داری را تحمل کنند، داخلش می‌رفتند، هر چقدر می‌گفتم خب روزه نگیرد، گوش نمی‌کردند. قبل از اینکه نماز به‌شان واجب شود هم نماز خواندن را شروع کردند.»

مادر ادامه می‌دهد: «اخلاقش با بچه‌ها مانند خودش بود و با بزرگ‌ترها مانند خودش بود بر خورد می‌کرد. یک سری دوست غیر معتقد پیدا کرده بود که پدرش نگران بسود در رفت و آمد با اینها تأثیر بگیرد، اما خودش می‌گفت اگر بتوانم اینها را درست کنم، هنر است. کاری کرده بود که وقتی رفت جبهه، همان دوستانش کتاب‌هایی را که امیر به آنها داده بود، برای من آوردند و

می‌گفتند ما هر چه داریم از امیر داریم. تلاش امیر برای رفتن به جبهه به همان یکی دو بار اول حضورش در جنگ ختم نشد. او در جریان یکی از عملیات‌ها به شدت شیمیایی شد، اما سوختگی ریه و گلو هم مانع رفتن او به جبهه نشد. امیر اگر در جبهه هم شهید نمی‌شد، در نتیجه جراحی شیمیایی شهید می‌شد.»

مادر شهید امیر اربابی در این باره می‌گوید: «در فلو شیمیایی شد و چند روزی را در خوزستان بستری بود. بعد با من تماس گرفت، صدایش در نمی‌آمد، گفتم چرا صدایت گرفته، گفت سرما خوردم، گفتم مطمئن این صدای سرما خوردگی نیست، گفت نگران نباش مادر. چند شب بعد بود که صدای انداختن کلید به قفل خانه مرا از خواب بیدار کرد. فکر کردم محمد، پسر امیر که از بسبج برگشته، پدرشان هم نبود و جلسه قرآن رفته بود، آن زمان جلسات قرآن هفتگی را در منزل شهدا برگزار می‌کرد. صدا زدم محمد تویی؟ گفت نه، امیر هستم. بلند شدم و آمدم به استقبال، خواستم چراغ را روشن کنم، دستش را روی کلید برق گذاشت و گفت مادر صبح همدیگر را می‌بینیم. صبح که بیدار شدم، دیدیم صورتش سیاه شده است، آنجا فهمیدم حنجره و گلویش شیمیایی شده‌اند. قبل از این هم امیر مجروح شده بود، بدنش پر از ترکش‌های ریز بود، نمی‌خواست قبول کند که شیمیایی شده؛ اما من فهمیدم.»

مادر شهید می‌گوید: «خودم آن ایام داوطلب شده بودم تا به جانبازان شیمیایی در بیمارستان لبافی نژاد خدمت کنم. حال و روز شیمیایی‌ها را دیده بودم. همان صبح رضی‌اش کردیم و او را پیش دکتری که از آشناهایمان بود، بردیم. دکتر به پدرش گفته بود این بچه تمام حلقش سوخته و تاول زده، بعد هم گفت شما نگذارید به جبهه برود، من تا جایی که بتوانم معالجه‌اش می‌کنم. خلاصه چند روزی را در خانه ماند تا اینکه یک روز من را صدا زد، تلویزیون را نشانم داد و گفت بین امام (ره) چه می‌گوید؛ اینکه کسانی

که زن و بچه ندارند، باید بروند جبهه. گفتم من حرفی ندارم، ولی کمی بمان معالجه بشوی بعد برو. گفت به مرور زمان خوب می‌شود، خلاصه حرفش نشدیم، شنبه آمد و دوشنبه دوباره برگشت جبهه.»

مادر شهید اربابی درباره روزهایی که امیر با جراحی شیمیایی در جبهه بود، می‌گوید: «روزی بود که از او خبر نداشتیم. از نامه و تلفن هم خبری نبود، می‌ترسیدیم که به خاطر شیمیایی شدن حالش بد بشود، بعد از ۲۰ روز نامه آمد که من حالم خوب است، نگران نباشید؛ اما این همه قضیه نبود. آن شب حاج علی رفته بود جلسه قرآن، مردی آمد و زیر گوش حاجی گفت امیر شهید شده. حاج آقا حتی بلند نشد، اجازه داد جلسه قرآن ادامه پیدا کند. ساعت ۲ شب بود که آمد خانه، گفت امیر مجروح شده و در بیمارستان است، شروع کردم بی‌تابی کردن. گفتم برویم بیمارستان، گفت بیمارستان اینجا نه، بیمارستان اهواز است. نفهمیدم شب را چطور صبح کردیم، با طلوع خورشید دیدم یکی یکی آقایان به منزل مان می‌آیند. آن وقت فهمیدم امیر شهید شده است.»

حرف‌هایمان درباره کمک‌های داوطلبانه حاج خانم در دوران دفاع مقدس به اینجا رسید که فهمیدیم، مادر شهید این روزها هم خیریه راه انداخته است: «قبل از کرونا ما در خانه خیریه داشتیم و جهیزیه و سیسمونی تهیه می‌کردیم. هر هفته چهارشنبه‌ها خانم‌ها در خانه ما جمع می‌شدند و خیریه برقرار بود، انقدر کار رونق گرفته بود که در یکی از چهارشنبه‌ها ۱۴ جهیزیه جور کردیم و فرستادیم برای صاحبانش. آن شب چه غوغایی بود، همه زیرزمین و حیاط را پر از وسیله کرده بودیم و تا نیمه‌های شب مشغول بار زدن این جهیزیه‌ها بودیم.»

کوله بار

این بار شهید می‌شوم

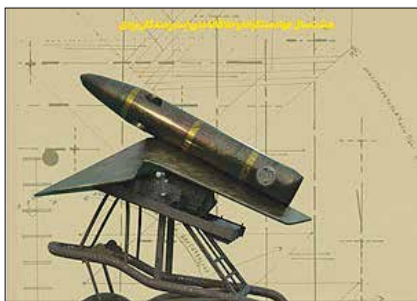
«سردار شهید حاج احمد کاظمی» تعریف کرد: «حسین خرازی پیشم آمد و گفت: من در این عملیات شهید می‌شوم، گفتم: از کجا می‌دانی؟ گفت: نه، ولی مطمئنم. چند عملیات قبل، یک خمپاره کنار من خورد. به آسمان رفتم. فرشته‌ای دیدم که اسم شهدا را می‌نوشت. به من رسید، گفت: «حاضری شهید بشی و بهشت بری؟» به لحظه زمین را دیدم، گفتم: «یک بار دیگر برگردم بچه و همسر را ببینم، خوب می‌شود.» تا این در دهنم آمد زمین خوردم، چشم باز کردم، دیدم دستم قطع شده و در بیمارستانم. اما دیگر وابستگی ندارم. اگر بالا بروم به زمین نگاه نمی‌کنم.»

سنگر کتاب

ابتکار در کارزار

«ابتکار در کارزار» نام کتابی است که در توصیف آن آمده است: «ابتکار و خلاقیت در جبهه و جنگ که می‌آید ناخودآگاه ذهن‌ها درگیر ابتکارات بزرگ در حوزه‌هایی، چون موشکی، نظامی، مهندسی رزمی، پل‌سازی و... می‌شود، این نوع نگاه چندان هم بی‌زاه نیست؛ اما ابتکار در جبهه‌ها منحصر به انسان‌های بزرگی، چون حسن طهرانی مقدم و ساخت موشک نیست؛ بلکه به آن رزمنده‌ای که برای نجات رزمندگان از شر حشرات نیز دست به ساخت کرم سنگر می‌کند، یا آن پیرزنی که برای سالم رساندن آلبیمو به جبهه، با خمیر ترشیده، روی شیشه‌های آلبیمورا می‌پوشاند نیز می‌شود.»

دیده بان

دیدار پس از ۳۸ سال

«حاجیه خانم طیبه تابش» مادر سردار شهید والامقام «حاج حسین خرازی» پس از سال‌ها فراغ فرزند شهیدش، روز یکشنبه، هشتم مهر، در ۸۸ سالگی دعوت حق را لبیک گفت و به فرزند شهیدش پیوست. پیکر مادر فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین (ع)، با حضور پرشور مردم اصفهان و رزمندگان دوران دفاع مقدس روز دوشنبه، نهم مهر در اصفهان تشییع و در گلزار شهدای این شهر به خاک سپرده شد. مسئولان کشوری و لشکری در پیام‌های جداگانه‌ای درگذشت این مادر شهید را تسلیت گفتند.

عکس: حامد گودرزی

نماینده ولی فقیه در سپاه

سپاه گوش به فرمان امام خامنه‌ای و خادم مردم است

گروه پاسدار

صبح صادق

«حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر عبدالله حاجی صادقی» نماینده ولی فقیه در سپاه، با اشاره به برگزاری نماز جمعه نصر به امامت رهبر معظم انقلاب با حضور جمع کثیری از مردم، این روز را «در تاریخ ولایت و امت توصیف و تصریح کرد: «در تاریخ اسلام نماز جمعه‌ای با این عظمت به لحاظ کمی و کیفی وجود نداشته است.» وی افزود: «در این نماز جمعه تاریخی، جمعیتی عظیم برای حمایت از جبهه حق و دفاع از مظلوم در مقابله با ظالم به میدان آمدند.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی محتوای خطبه‌های نماز جمعه نصر را فوق‌العاده توصیف

و اظهار کرد: «رهبر معظم انقلاب در خطبه اول به تبیین بزرگ‌ترین آسیب‌های جهان اسلام و فتنه‌های دشمنان پرداختند و در خطبه دوم نیز با زیبایی، فصاحت و بلاغت، گفتمان مقاومت را ترسیم کردند.»

وی در ادامه خاطر نشان کرد: «رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی با خطبه‌های نماز جمعه نصر، روحیه مقاومت، جهاد، ایستادگی و ثبات قدم را در مردم تقویت کردند، بصیرت‌ها را بالا بردند و می‌توان گفت جمعه نصر پیوند امت با ولایت را استحکام بیشتری بخشید.»

نماینده ولی فقیه در سپاه در ادامه با تأکید بر اینکه امت با ولایت شکست ندارد، گفت: «بیش از ۴۵ سال است ملت انقلابی ایران با راهبری و هدایت رهبر معظم انقلاب تمام فتنه‌ها

و توطئه‌های پیچیده دشمنان را خنثی کرده‌اند.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی با اشاره به اجرای دو عملیات مستقیم علیه رژیم جعلی صهیونیستی از خاک ایران اسلامی اظهار کرد: «عملیات وعده صادق ۱ در واقع رزمایش و نخستین گامی بود که در پاسخ به وحشی‌گری و تجاوز باند تبهکار صهیونیستی، از خاک کشورمان صورت گرفت؛ اما در عملیات وعده صادق ۲ با اطلاعات و تجربیاتی که از عملیات نخست به دست آمد از ۲۰۰ موشک شلیک شده بیش از ۱۸۰ موشک، از تمامی موانع موجود در سرزمین‌های اشغالی عبور و به اهداف مورد نظر اصابت کرد.»

وی با اشاره به اعطای نشان فتح از سوی فرمانده معظم کل قوا به سردار حاجی‌زاده اظهار

کرد: «رژیم اشغالگر تصور می‌کرد گنبد آهنین و موانع، آنها را حفظ می‌کند؛ در صورتی که شلیک ۲۰۰ موشک و عبور تعداد کثیری از آنها از موانع و برخورد به اهداف نظامی از قبل تعیین شده، اتفاق بزرگی را رقم زد؛ به همین خاطر حق آقای حاجی‌زاده و رزمندگان نیروی هوافضای سپاه این بود که نسبت به کار جهادی و بزرگی که انجام دادند، پاداش شایسته‌ای از رهبر معظم انقلاب دریافت کنند.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی در پایان تأکید کرد: «سپاه مطیع و گوش به فرمان رهبر معظم انقلاب و خادم مردم است و به یاری خدا در این صراط مستقیم خواهد ماند.»

روی خط

بیمه تکمیلی را برای همه استان‌ها برقرار کنید

۰۹۱۹۰۰۰۷۹۴۱ / سلام، موضوع بیمه تکمیلی نیروهای مسلح در مراکز درمانی استان‌هایی مانند زنجان را پیگیری کنید.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۴۹ / خودروهایی به اصطلاح فرسوده همچنان مورد استفاده خانواده‌ها هستند. این خودروها بسیار غیرمنصفانه در حد دوچرخه و موتور گازی قیمت‌گذاری می‌شوند و این مسئله مانع بزرگی برای از رده خارج کردن آن‌ها است.

۰۹۳۳۰۰۰۱۸۵۸ / سلام، دریافت نشان فتح سردار حاجی‌زاده عزیز را از دستان مبارک فرماندهی معظم کل قوا، تبریک عرض می‌کنیم.

۰۹۱۴۰۰۰۸۷۷۰ / تاجان در بدن داریم مطیع امام خامنه‌ای هستیم و مرد مبارزه با کفتارهایی چون تانیاها و اربابان‌شانیم. ما را به جبهه مقاومت بفرستید. امرحمت زارع

۰۹۱۲۰۰۰۸۸۵۶ / سلام، باتوجه به وضعیت گرانی اقلام خواهش‌آکارت حکمت فرماندهی کل را شارژ کنید. با تشکر

۰۹۱۳۰۰۰۷۷۸۳ / باعرض سلام و ادب احترام خدمت دوستان محترم، لطفاً مطالبی در خصوص فرزندآوری کارکنان و حمایت از خانواده‌ها منتشر کنید. با تشکر، حسینی

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / سلام، پیام بزرگ نماز جمعه در هر هفته، تقوای الهی است، که اگر داشته باشیم از هیچ چیز خوبی نداریم.

۰۹۱۵۰۰۰۴۴۷۴ / شهید نصرالله (ره): آنها که در کمین ایران نشستند، ناامید خواهند شد/ هیچ اندیشمند اسلامی در سطح آیت‌الله خامنه‌ای در جهان اسلام وجود ندارد. صلوات

۰۹۱۹۰۰۰۷۵۶۵ / بسا سلام و خدقوت به حماسه‌سازان هوافضا که صهیونیست‌ها را له کردند. حال باید سر کفر تانیاهاورازد. به تعبیر قرآن فقاتلوا ائمه الکفر.

۰۹۱۸۰۰۰۳۰۲۲ / وقتی قدرت اسلام و ایران دیده بشه، خیلی‌ها حساب کار دست‌شان میاد. الهی به حق امیر المؤمنین (ع) خدا به رزمندگان سلامتی قوت و قدرت بیشتر عنایت کند. روح شهید طهرانی مقدم شاد.

۰۹۱۳۰۰۰۲۲۵۷ / چرا برای دختران و پسرانی که وارد دانشگاه نشده‌اند، حق اولاد تعلق نمی‌گیرد؟ چرا حق اولاد را منوط به اشتغال به تحصیل کرده‌اند؟ بیش از این قطع حق اولاد منوط به ازدواج فرزندان بود. مسئولان به این موضوع توجه دوباره کنند. شرایط اقتصادی سخت است.

۰۹۱۴۰۰۰۵۳۲۹ / رژیم صهیونیستی ما را تهدید می‌کند، اما بدانند که این تهدیدها بیشتر برای ما یک نوید است؛ نوید رویاری با شر مطلق و پیوستن آن به زیاده‌دان تاریخ و بازپس گیری مسجدالاقصی از دست اشغالگران قسی‌القلب و قصاب تاریخ.

۰۹۱۷۰۰۰۳۳۶۱ / سفر کاپیتان قالیباف، رئیس مجلس انقلابی به لبنان در اوج تهدیدها، مانند سفر وزیر امور خارجه ترجمان شعار «حریت منم» است. خبیر خبیر یا صهیون.

۰۹۱۵۰۰۰۲۴۱۰ / در دوران فرماندهی سردار سلامی یکی از اتفاقات مهمی که افتاد، حضور در کنار مردم مستضعف بود. از سردار سرافراز سلامی که یکی از برنامه‌های سپاه را به شدت گسترش داد، ممنونیم.

۰۹۳۳۰۰۰۲۱۷۴ / سردار قالی چنان رژیم صهیونیستی را سردرگم و حیران کرده است که در رسانه‌های‌شان هر روز با یک شایعه به مصاف او می‌روند؛ ولی بدانند پرچم قالی همیشه تا نابودی رژیم صهیونیستی بلند است و ما چون سربازان این فرمانده در زیر پرچم اویم.

قراگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) پروژه ملی فیبر نوری از جنوب شرق تا شمال غرب اجرا می‌کند

هلال اینترنتی

این پروژه شامل اجرای ۳۰۰۰ کیلومتر فیبر نوری در ۵۸ مسیر ابلاغی در شش استان کشور است که به منظور تأمین نیازهای ارتباطی استان‌ها و مناطق روستایی به خطوط تلفن ثابت و پهنای باند اینترنتی انجام می‌شود.

اهداف و دستاوردهای پروژه

از جمله اهداف کلیدی این پروژه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: - تأمین ارتباطات فیبر نوری به جای ارتباطات رادیویی در روستاهای محروم؛ - ایجاد بستر مناسب برای ارائه خدمات تلفن

معرفی پروژه USO

پروژه USO (خدمات اجباری عمومی) با هدف توسعه و ترویج فناوری اطلاعات و ارتباطات در سراسر کشور، به‌ویژه در مناطق روستایی و دورافتاده، از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به اپراتورها تکلیف شده است. این پروژه علاوه بر تسهیل دسترسی روستاییان به خدمات مخابراتی و اینترنتی، بستری می‌سازد برای ارائه سرویس‌های الکترونیک دولت و خدمات بانکداری الکترونیکی را نیز فراهم می‌کند.

پروژه ملی اجرای ۳۰۰۰ کیلومتر فیبر نوری (USO) در استان‌های سیستان و بلوچستان، فارس، کرمان، لرستان، آذربایجان غربی و مرکزی با تلاش «هلدینگ فناوری اطلاعات و ارتباطات قراگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص)» در حال اجراست. هدف از این پروژه، توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و افزایش دسترسی به خدمات مخابراتی و اینترنتی در مناطق روستایی و محروم است و نقش حیاتی در برقراری ارتباطات پایدار در مناطق کمتر برخوردار ایفا خواهد کرد.

مداوای ۳۳ هزار نفر

«سرهنگ پاسدار کاظم کبیری» مسئول بسیج جامعه پزشکی استان چهارمحال و بختیاری گفت: «در راستای محرومیت‌زدایی، امیدآفرینی و عدالت در سلامت، سازمان بسیج جامعه پزشکی استان در شش ماهه اول سال ۱۴۰۳، تیم‌های آموزشی بهداشتی و درمانی عمومی، دندانپزشکی و تخصصی شهید دکتر رهنمون خود را به مناطق کمتر برخوردار و صعب‌العبور استان اعزام کرد و نسبت به ارائه خدمات و دارواری رایگان به اهالی مناطق مذکور اقدام کرد. در این مدت ۷۷ تیم عمومی و تخصصی شامل متخصصان جراحی عمومی، زنان و مامایی، تغذیه، اطفال و دندانپزشکی بیش از ۳۲ هزار نفر خدمت رایگان به همراه دارو رایگان ارائه کردند.»

مسابقات ۱۵ هزار نفری

«حجت‌الاسلام والمسلمین کاظم زنگنه» مسئول سازمان فرهنگی خانواده سپاه پاسداران در آیین پایانی مسابقات قرآنی خانواده سپاه که شب گذشته در مشهد برگزار شد، اظهار داشت: «امسال نزدیک به ۱۵ هزار نفر در مسابقات قرآنی خانواده سپاه پاسداران حضور داشتند که در مجموع ۱۵۳ نفر حائز رتبه‌های برتر شدند.» وی افزود: «۱۳۵ نفر از برگزیدگان در بخش‌های حفظ ۱۰، ۲۰ و حفظ کل قرآن کریم، ترتیل، تحقیق و مفاهیم مشترک بین برادران و خواهران و اذان ویژه پسران حضور داشتند.» گفتنی است این مسابقات از ۱۷ مهر آغاز شد و تا ۲۰ مهر ادامه داشت.

ابلاغ سلام فرمانده

«حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی» نماینده ولی فقیه در سپاه ضمن بازدید از کارگاه‌های طرح انسداد مرزی: ۷۷۵۴ مرزی جنوب شرق، اظهار داشت: «امروز شاهد جلوه جدیدی از جهاد نیروی زمینی هستیم که اقدام زیننده دیوارکشی مرزهاست که کار زیرساختی و مبنایی است و ضمن برطرف کردن بسیاری از آسیب‌ها و نگرانی‌های کشور، تردد دشمن را محدود و کنترل و بسیاری مسائل اخلاقی، روحی و روانی را حل می‌کند و اقدامی مهم است.» وی همچنین اظهار کرد: «حامل تقدیر و سلام فرمانده معظم کل قوا به شما رزمندگان نیروی زمینی سپاه هستم. خدا را برای نعمت رهبر معظم انقلاب و سپاه و بسیج شاکریم.»

برگزاری دهمین دوره جامع تربیت مربی بیانیه گام دوم انقلاب

دهمین دوره جامع تربیت مربی بیانیه گام دوم انقلاب، به‌صورت آنلاین و آفلاین برگزار می‌شود. این دوره با آموزش استادان دانشگاه جامع امام حسین(ع) و با ارائه مدرک «مربی گری بیانیه گام دوم انقلاب» صورت می‌گیرد. پس از پایان این دوره، برترین‌ها به ارگان‌های فرهنگی معرفی می‌شوند. گفتنی است، این دوره از ۲ آذرماه و به مدت ۲۸ جلسه نود دقیقه‌ای در روزهای زوج و در ساعت ۲۱ تا ۲۲:۳۰ آغاز می‌شود. سر فصل‌های ۱۰ گانه دوره جامع تربیت مربی بیانیه گام دوم با رویکرد جنگ روایت‌ها به شرح زیر است: ساختار بیانیه گام دوم انقلاب (اج) استخراج سرفصل‌های دوره آموزشی از بیانیه هنده جنگ روایت و جهاد تبیین (اج) گذشته، چراغ راه آینده (۹ج) ایران؛ گذشته دور، گذشته نزدیک؛ از اوج تا فرود امید و نگاه خوش‌بینانه به آینده؛ روایت پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (۲ج) روایت افول غرب به لیدری آمریکا (اج)

آدرس غلط (۲ج) تحلیل ضعف‌های جمهوری اسلامی ایران ظرفیت‌های داخلی پیشرفت بدون وابستگی نظام معنایی «ملت ایران» تحلیل «جامعه ایرانی» (۲ج) معنویت‌گرایی (اج) هواداری مردم از انقلاب (اج) جنگ روایت، نقش رسانه و روش مقابله (۲ج) جنگ‌شناختی (اج) الگوی جهاد؛ راهبرد جبران عقب‌ماندگی‌ها

دستاوردهای جهاد/بسیج سازندگی (اج) روایت پیشرفت دانش‌بنیان (اج) دستاوردهای جهاد فرهنگی (اج) نظم نوین جهادی؛ تغییر در عرصه نظام بین‌الملل (اج) پیش‌بینی آینده؛ در اندیشه رهبر معظم انقلاب (اج) برای نام‌نویسی به پایگاه اینترنتی به نشانی <https://aematolhoda.com/rb> مراجعه یا در پیام‌رسان اپتا با آیدی پشتیبانی AH_info@ ارتباط برقرار کنید.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیر مسئول: بدالله جوانی سردبیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

سایمک باقری، سعدالله زراعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهلوی، مهدی سعیدی، فتح الله پیرشان، علی قاسمی، حسین عبداللهی فر دیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی صفحه آرایی: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گودرزی ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن: ۰۲۱) ۷۷۴۶۱۰۰ و ۷۷۴۶۱۰۱

basirat.ir

@ssweekly

نمبر: ۷۷۴۸۸۴۶

سامانه پیامک: ۳۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۱۶۰ | دوشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۳

صبحانه

زرد پولادین

شکست بخش مهمی از زندگی است. ما همیشه درباره موفق شدن صحبت می کنیم؛ در حالی که موفقیت حاصل تحمل شکست و استفاده از آن برای قدم بعدی است. شکست ها تجربه خوبی برای اصلاح مسیر و حل مشکلات پیش رو هستند. از شکست ها نترسیم، فقط با آنها برای خود زردی محکم و پولادین بسازیم.

صادقانه

چهار پرسش در قیامت

پیامبر اسلام (ص) فرمودند: «هیچ بنده ای در روز قیامت قدم از قدم بر نمی دارد تا این چهار پرسش از او پرسیده شود: عمرش را در چه راهی صرف کرده است؟ جوانی اش را در چه کاری فرسوده ساخته است؟ مالش را از کجا به دست آورده و در چه راهی صرف کرده است؟ و در دوستی ما اهل بیت (ع) چگونه بوده است؟»

داستان

نماز نصر

روز دیگر؟ یک طور دیگر؟ یک حال دیگر؟ یاد مصطفی افتادم، هروقت آژیر مان سرخ می شد، زیر آن شوخی بیتی پدرم، با موشک های هجده متری عراقی به هم پناه می بردیم! ما «هم سنگر» نبودیم، «سنگر هم» بودیم، مثل امروز! هم سنگرها و سنگر های من! دلم به تان گرم است، عکس تان را که می بینم بغض می کنم! حتی آنها که نیامدند و دلشان اینجا بود، به شما افتخار می کنم که محکم ترین سقف دنیا روی خاک وطن هستید.

خبر خوب اینکه رهبر هیچ گاه با صف اول حرف نمی زند، همیشه به انتهای مردم نگاه می کند، امروز فهمیدم که چقدر به ما امیدوارتر است. این اولین و آخرین تجربه من از صفوف جلو بود، کنار هم حال دیگری دارد.

جواب می دهند؟ حتماً جواب می دهند! مهم جواب ماست، مهم سنگر ماست، مهم شجاعت ماست که دیدند، که دیدیم.

الحمد لله

کردم، همان جا که سرباز عراقی توی وادی السلام پشت سرم گلن گدن کشید. ترس را روی آن پشت بام توی العوجه تجربه کردم، همان جا که تک تیر انداز داعشی داشت انتخاب مان می کرد و ما را می نیوردم، پای تپه سیر پاتل که اشتباهی سمت دشمن رفتیم، توی راه مشهد که هواپیما مثل گهواره تکان می خورد، توی اتاق عمل که دکتر بیهوشی از پرستار سراغ آی سی یو را گرفت، موقع چیدن توت روی دیوار پادگان که سرباز ارتشی مسلح کرد... من توی زندگی خیلی ترسیده ام.

سه

راستش را بخواهید من همیشه نماز عید فطر و نماز جمعه های رهبر را شرکت می کنم، آن ردیف های آخر نزدیک مترو می نشینم که خیلی پیاده روی نکند! این بار آشنا پیدا کردم و رفتم آن جلوی جلوی جلوی می خواستم اگر خبری هست خبر نگار باشم، خود خبر باشم. از شما چه پنهان امروز هم می ترسیدم، تسبیح گرفته بودم و یکریز لاجول و لا... می گفتم، می فکر می کردم این چه کاری بود؟ نمی شد یک

مر تضي در خشان

نویسنده

یک

بچه که بودم، پدرم با چند کول بتنی که مثل هشتی خانه های قدیمی بود، توی حیاط خانه مان یک سنگر ساخته بود.

صدای آژیر قرمز که از بلندگوهای اهواز بلند می شد، با مصطفی می دیدیم و توی سنگر خانه مان پناه می گرفتیم. مصطفی دست من را می گرفت و من دست مصطفی را فشار می دادم که توی تاریکی گمش نکنم. بزرگ تر که شدم، وقتی در عراق برای اولین بار جای یک انفجار را دیدم، فهمیدم که اگر موشک ها در خانه ما را می زدند، من کاری از دستم بر نمی آمد!

دو

می ترسم؟! بله! خوب هم می ترسم! اصلاً آدمی که نترسد کجاست؟ آدم که خیلی شجاع بشود، تازه از خدا می ترسد. ترس را اولین بار با مهارت تجربه

کتابخانه

اکنون بیایید

از خوشبختن، از خانه ها بیرون بیایید لیلای به میدان آمده، مجنون بیایید موجی گره در موج دیگر، دست در دست لیبیک لب لب، بر لب کارون بیایید فصل انار سرخ چیدن ها رسیده است دیر است فردا دوستان! اکنون بیایید با عطر و بوی سیب، با داغ شقایق با کینه آن کشته هامون بیایید «یالیتنا» گویان نه شام محرم! امروز عاشور است، پس با خون بیایید «هل من معین» دیگری پیچیده در گوش، مردانه پای جنگ با صهیون بیایید

سیده نرگس هاشم وری

خودتو سرزنش نکن!

عزیزه هاشمی

کارشناس ارشد روانشناس بالینی

افراد در برابر مشکلات و کنش های متفاوتی از خود نشان می دهند؛ یکی از نمونه هایی که بسیار به چشم می خورد، «خود سرزنشگری افراطی» است؛ یعنی این افراد خود را مسئول مشکلات می دانند و تحت فشار قرار می دهند؛ از این رو این افراد ششاد کامی پایین و افسردگی بالایی را تجربه می کنند و از لحظات خود لذت کافی نمی برند، همواره ذهن خود را درگیر کم و کاستی ها کرده و متوجه قسمت های مثبت و لذت بخش زندگی نمی شوند. این افراد فکر می کنند این رفتار مسئولیت پذیری است و با این سبک رفتاری، زندگی بهتری برای خود و خانواده شان فراهم می کنند؛ در حالی که به طور ناخود آگاه موجب فرسایش نیروی خود و ایجاد چالش های بیشتر با عزیزان شان می شود. واقعیت این است که ما برای اینکه فرد مسئولیت پذیری باشیم، باید تعادل را رعایت کنیم، یعنی در کنار اینکه احساس تسلط و کنترل درونی بر شرایط داریم و تلاش می کنیم از همه مهارت های خود برای رضایت بخش تر شدن زندگی استفاده کنیم، بپذیریم که مسئول تمام مشکلات زندگی نیستیم و تعدادی از آنها خارج از اراده ماست. برای نمونه، طبیعی است که در جامعه امروز، پدر و مادرها نتوانند همه خواسته های فرزندان خود را فراهم کنند، اگر به جای پذیرش این موضوع که البته سخت و ناراحت کننده است، مسیر خود سرزنشگری را در پیش بگیریم، تنها موجب کاهش صبر و حوصله مان شده و زمینه چالش در خانواده را فراهم می کند. کاملاً واضح است که آسیب چالش های خانوادگی و دور شدن فرزندان از پدر و مادر، بسیار بیشتر از نرسیدن فرزندان به برخی از خواسته هاست.

اجلاس ۳۰ روزه شهید کازرون
چهارشنبه ۲۵ مهر ماه ساعت ۷ شب
مجموعه ورزشی شهدای کازرون
ستاد برگزاری اجلاس ۱۳۰۰ شهید شهرستان کازرون

آزمون جذب دانشجوی دانشکده شهید محلاتی

آزمون اختصاصی دانشکده تربیت مربی عقیدتی-سیاسی شهید محلاتی در سه رشته تخصصی نمایندگی ولی فقیه در روز پنجشنبه مورخه ۲۶ مهرماه ۱۴۰۳ در ۹ استان برگزار می شود. اطلاع رسانی به ثبت نام شدگان از طریق دفاتر نمایندگی ولی فقیه در استان ها صورت می گیرد.

معاونت نیروی انسانی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

شرف عظیمی

غیر رسمی

نقش امام خامنه ای در توسعه صنعت موشکی

در بعضی از مقاطع، در کشور تصمیمات کلیدی گرفته شده که بیشتر آنها را مدیون حضرت آقا هستیم. در مقطعی بعد از فروپاشی شوروی، موشک های «اسکاد» با برد ۳۰۰ کیلومتر به مبلغ ۱۰ هزار دلار از سوی این کشور به فروش می رسید؛ در حالی که پیشتر، ما از کشور کره موشک به مبلغ ۲.۵ میلیون دلار خریداری می کردیم. همه مسئولان نظامی حتی «شهید طهرانی مقدم» با خرید موشک از شوروی موافق بودند؛ اما یک نفر مخالف بود؛ آن هم حضرت آقا. دلیل مخالفت ایشان هم این بود که برنامه ما در بومی سازی صنعت موشکی در حال به نتیجه رسیدن بود و اگر ما آن موشک ها را خریداری می کردیم، موضوع دیگر ادامه نمی دادیم. اصرار فرماندهان برای خرید موشک ها موجب عصبانیت حضرت آقا شد و ایشان تشر زدند و گفتند که این موضوع را دنبال نکنید، بلکه بروید و ساخت موشک در داخل را دنبال کنید. این تدبیر و دوراندیشی رهبر معظم انقلاب موجب خودکفایی کشور در عرصه دفاعی و به ویژه حوزه موشکی شد و در واقع، خودکفایی امروز نتیجه دستور آن روز رهبری است.

سردار حاجی زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه

حسن ختام

قصه حضور

همچون درخت که ریشه در زمین دوامده و تاریخ از سر گذرانده و گذر نسل ها و جنگ قوم ها را به چشم دیده، در این نقطه از تاریخ ایستاده ام؛ ظالمان با چهره ای معصوم چشم باز می کردند، بزرگ می شدند، شمشیر به دست می گرفتند و جنگ به راه می انداختند؛ صالحان و نیکان عالم چشم از دنیا می بستند، تنها خدا را می دیدند، بزرگ می شدند، شمشیر به دست می گرفتند و از مظلومان دفاع می کردند؛ زندگی قصه ادامه دار همین چند خط است.

امروز دنیا به گونه ای روشن است که هیچ کس نمی تواند پشت پرده های ظلم پنهان شود! امروز هیچ رسانه ای نمی تواند نقاب زبیا برای انسان های خونخوار و کودک کش خلق کند! امروز پرچم های حق و باطل چنان بلند افراشته شده اند که دیگر هیچ توجیهی برای انحراف نیست. پس کسی که منتظر است مگر می تواند در میانه میدان بایستد؟

یا صاحب الزمان (عج) این روزها هر کسی که می خواهد به دنبال عطر حضور شما باشد، همچون پرند های است که زیر پرچم حق ایستاده است؛ و چقدر این پرند ها شبیه «طیْرُ آبِیْل» ها هستند که بر سر ظالمان عالم سجده ها می افکنند.

آقا جان قصه مشترک همه نسل ها، قصه انتظار توست. بیا که یک جهان به دنبال شیرینی پایان این قصه است و آن چیزی نیست جز حضور تو.